वर्ष : २१, अंक : ४, काठमाडौं, २०८२ बैशाख २६ गते शुक्रबार, 9 May, 2025, Friday पृष्ठ : ८, मूल्य रू : १०/–

राष्ट्रिय एकता, राष्ट्रियता र मधेशवादप्रति समर्पित www.madheshvani.com

राष्ट्रिय साप्ताहिक

मधेशवाणी

The Voice of Madhesh

डिजिटल प्लेटफर्ममा मधेशवाणी

https://www.facebook.com/madheshvaninews

https://x.com/madheshvani

https://www.youtube.com/@madheshvanit.v.7538

https://www.madheshvani.com

लोसपाको महाधिवेशन साउनमा हुने

काठमाडौं । लोकतान्त्रिक समाजवादी पार्टी (लोसपा) नेपालको महाधिवेशन मिति सरेको छ । महाधिवेशन तयारी हुन नसकेको भन्दै महाधिवेशन पछाडि धकेलिएको हो । स्थापनापछि पहिलो पटक गर्न लागेको महाधिवेशन लोसपाले आगामी साउनभित्रमा गर्ने निर्णय गरेको छ । लोसपाले नयाँ मिति भने तोकेको छैन ।

यसअघि केन्द्रीय पदाधिकारी समितिको बैठकले महाधिवेशन आगामी बैशाख २६ गते गर्ने निर्णय गरेको थियो । तर, केही जिल्लामा पालिकास्तरका अधिवेशन सम्पन्न नहुँदा महाधिवेशनको तयारी प्रभावित भएको लोसपा महासचिव मनिष मिश्रले जानकारी दिएका छन् ।

उनले यसअघि बसेको शीर्ष नेतृत्व एवं केन्द्रीय सचिवालयको बैठकले साउनमा महाधिवेशन गर्ने निर्णय लिएको बताए । पार्टी अध्यक्ष महन्थ ठाकुरद्वारा जारी प्रेस विज्ञप्तिमा महाधिवेशन अघि सदस्यता नवीकरण र वडा-पालिका अधिवेशनसहित अन्य आवश्यक तयारी कार्यहरू यथाशीघ्र सम्पन्न गर्न निर्देशन समेत जारी गरेको छ । महाधिवेशनलाई सफल बनाउन सबै तहका संरचनाहरूलाई सक्रिय बनाउन निर्देशन दिएको महासचिव मिश्रले जानकारी दिए ।

देशको राजनीति तीन ध्रुवमा विभाजित हुँदैछ : उपेन्द्र यादव

जनकपुरधाम । जनता समाजवादी पार्टी नेपालका अध्यक्ष उपेन्द्र यादवले मुलुकको राजनीति तीन ध्रुवमा ध्रुविकृत हुँदै गएको बताएका छन् । जसपा नेपाल धनुषाको प्रथम जिल्ला अधिवेशनलाई सम्बोधन गर्दै अध्यक्ष यादवले अग्रगामी, यथास्थितिवादी र पश्चगामी गरि तीन ध्रुवमा राजनीतिक विभाजन भएको बताएका हुन् ।

उनले अग्रगामी शक्ति जनआन्दोलन, सशस्त्र विद्रोह र मधेश आन्दोलनबाट प्राप्त संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको रक्षा गर्दै समावेशीता, नागरिक स्वतन्त्रता र मौलिकहकको रक्षाका लागि दृढ रहे पनि यथास्थितिबादीहरु लोकतान्त्रिक मुल्य मान्यतालाई स्वीकार्य गरे पनि संघीयता र समावेशीतालाई पचाउन नसकेको जिकीर गरे । पछिल्लो समयमा पश्चगामी शक्तिहरु समेत टाउको उठाउन थालेको भन्दै अध्यक्ष यादवले संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको रक्षा , समावेशिता र नागरिक स्वतन्त्रताको पक्षमा चट्टानी अडानका साथ जसपालाई उभिनु पर्ने अवस्था आएको बताए ।

राजनीतिक खिचातानीका कारण मुलुक संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रमा रुपान्तरित भएपनि समानता, भागेदारी र समानुपातिक प्रतिनिधित्वको समस्या अझै कायम रहेको बताए । अग्रगामी शक्तिहरु कमजोर हुँदा यथास्थितिबादी र पश्चगामी शक्तिहरु प्राप्त उपलब्धिलाई संकटमा पार्ने दुस्साहस गर्न थालेको भन्दै उनले त्यस्तो दुश्प्रयासलाई आफुहरु सफल हुन नदिने समेत बताए ।

एउटै अस्पतालको दुई पटक शिलान्यास

राजविराज । चारवर्ष अघि तत्कालिन प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीद्वारा शिलान्यास गरिएको अस्पताललाई जनमत पार्टीका अध्यक्ष डा. सीके राउतले दोस्रो पटक फेरी शिलान्यास गरेका छन् ।

सप्तरीको राजविराज १० स्थित बिरौलमा रामराजा प्रसाद सिंह स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानको शिलान्यास केपी ओली र राउत मिलेर बुधबार दोस्रो पटक गरेका हुन् । २०७८ असार २२ गते तत्कालीन प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले भर्चुअल माध्यमबाट शिलान्यास गरेका थिए । प्रतिष्ठानको भौतिक संरचना निर्माण कार्य अगाडि बढ्न नसकिरहेको बेला सप्तरी २ का प्रतिनिधिसभा सदस्य डा. राउतले काम अगाडि बढाउनुको साटो स्टन्टका लागि दोश्रो पटक शिलान्यास गरेका छन् ।

प्रधानमन्त्री ओलीद्वारा शिलान्यास गरिएको योजनालाई पुन: डा. राउततले सिलान्यास गर्न लागेको भनी सार्वजनिक भएपछि सामाजिक सञ्जालमा व्यापक आलोचना शुरु भएको थियो । जनता समाजवादी पार्टी नेपालका अध्यक्ष समेत रहेका सप्तरी २ का तत्कालीन प्रतिनिधि सभा सदस्य उपेन्द्र यादव ओली नेतृत्वको सरकारमा उपप्रधान स्वास्थ्य एवम् जनसङ्ख्यामन्त्री हुँदा रामराजा प्रसाद सिंह स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान पूर्वाधार तयारी विकास समितिको कार्यालय स्थापना गराएका थिए । राजविराजमा प्रतिष्ठानको कार्यालय उद्घाटन, निर्देशक नियुक्ति तथा स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट गाडी समेत दिएर पठाएका थिए । प्रतिष्ठानको डिपीआर तथा घेराबेरा समेत गरिएको थियो ।

बाँकी अन्तिम पृष्ठमा

मोर्चाको पहिलो बैठक : आतंकवादी आक्रमणको कडा भर्त्सना

काठमाडौं । तराई-मधेश केन्द्रित सात राजनीतिक दलको संघीय लोकतान्त्रिक मोर्चाको प्रथम बैठक काठमाडौंमा बसेको छ । सो बैठकले विविध समसामयिक विषयमा गम्भीर ध्यानाकर्षण गर्दै चार बुँदे निर्णय सार्वजनिक गरेको छ ।

बैठकले वैशाख ९ गते भारतको काश्मीरस्थित पहलगाममा भएको आतंकवादी हमलाप्रति कडा भर्त्सना गरेको हो । उक्त घटनामा नेपाली नागरिक सुदिप न्यौपानेसहित २८ जना पर्यटकको ज्यान गएकोप्रति मोर्चाले गहिरो दु:ख व्यक्त गर्दै यसलाई मानवता विरोधी जघन्य अपराध भनेको छ । मृतक परिवारप्रति समवेदना प्रकट गर्दै मोर्चाले आतंकवादविरुद्धको हरेक संघर्षमा ऐक्यबद्धता जनाएको छ । साथै, सुदिप न्यौपानेको परिवारलाई नेपाल सरकारले क्षतिपूर्ति र सहयोग गर्नुपर्ने माग राखिएको छ ।

बैठकले वैशाख १७ गते नागरिक उन्मुक्ति पाटीका संरक्षक रेशमलाल चौधरीको 'गैरकानुनी गिरफ्तारी' भएको भन्दै त्यसको घोर विरोध र भर्त्सना गरेको छ । मोर्चाले यस कार्यमा संलग्न व्यक्तिहरूलाई कानूनी दायरामा ल्याउन माग गरेको छ ।

त्यस्तै, विभिन्न जनआन्दोलन, मधेश विद्रोह, किराँत लिम्बुवान आन्दोलन लगायतका क्रममा थुनामा राखिएका सबै राजवन्दीलाई बिना सर्त रिहा गर्न र झुठा मुद्दाहरू खारेज गर्न सरकारसँग आग्रह गरिएको छ ।

अन्त्यमा, नेपाल सरकारले अतीतमा आन्दोलनरत पक्षहरूसँग गरेको सम्झौता अविलम्ब कार्यान्वयन गर्नुपर्ने माग पनि बैठकले गरेको छ । बैठकमा संघीय लोकतान्त्रिक मोर्चाका शीर्ष नेताहरूको उपस्थिति रहेको थियो ।

संघीय लोकतान्त्रिक मोर्चाका निर्णयहरू

१. २०८२ बैशाख ९ गते मंगलबार मित्रराष्ट्र भारतको काश्मीरस्थित पहलगाममा आतंकवादीहरुले आक्रमण गरि नेपाली नागरिक सुदिप न्यौपानेसहित २८ जना भारतीय पर्यटकको गरेको हत्याप्रति हाम्रो गम्भीर ध्यानाकर्षण भएको छ । उक्त मानवता विरोधी जघन्य अपराधको हामी घोर भर्त्सना गर्दछौं । ज्यान गुमाउने परिवाहरुप्रति हार्दिक समवेदना व्यक्त गर्दछौं । आतंकवादको विरुद्धमा गरिने सबैखाले संघर्ष र कार्यवाहीप्रति हामी ऐक्यबद्धता व्यक्त गर्दछौं । साथै नेपाली नागरिक सुदिप न्यौपानेको परिवारलाई क्षतिपूर्ति, सहयोग र रेखदेख गर्न नेपाल सरकारसँग आग्रह गर्दछौं ।

२. २०८२ बैशाख १७ गते नागरिक उन्मुक्ति पार्टीका संरक्षक श्री रेशमलाल चौधरीलाई राज्यद्वारा गरिएको गैरकानुनी गिरफ्तारीको हामी घोर भर्त्सना र विरोध गर्दछौं । साथै उक्त गैरकानुनी कार्यमा संलग्न रहेकाहरुलाई कानुनी कार्यवाहीको माग गर्दछौं ।

३. ऐतिहासिक मधेश जनविद्रोह, आन्दोलन, किरात लिम्बुवान आन्दोलन लगायत विभिन्न आन्दोलनका क्रममा मुद्दा लगाई जेलमा राखिएका राजबन्दीहरुलाई विना सर्त रिहाई तथा झुठा मुद्दा लगाइएकाहरुको मुद्दा खारेज गर्न नेपाल सरकारसँग माग गर्दछौं ।

४. नेपाल सरकारद्वारा विभिन्न आन्दोलनरत पक्षसँग विभिन्न समयमा गरिएका सम्झौताहरुलाई तत्काल कार्यान्वयन गर्न समेत माग गर्दछौं ।

मल नदिएर सरकारले किसानमाथि अन्याय गर्‍यो : साह

काठमाडौं । आम जनता पार्टी (आजपा) का अध्यक्ष तथा पूर्वमन्त्री प्रभु साहले अहिले किसानले बाली लगाउँने र बिउँ छर्ने बेलामा नै मलखाद्यको हाहाकार भएको बताएका छन् । मलखादको हाहाकार मचाएर दुई तिहाईको बलियो सरकारले खुलेआम कालोबजारी गरिरहेको बताउदै उनले अन्नदाता किसानलाई बचाउन सबैले सहयोग गर्नुपर्ने बताए ।

प्रतिनिधि सभाको बुधवार बसेको बैठकलाई सम्बोधन गर्दै आजपा अध्यक्ष साहले तराई मधेस सहित पहाडका किसानहरु मलको अभावले तडपिरहेको बेला सरकार र प्रहरीको उच्च ओहोदामा बस्नेहरु किसानलाई लुटेर महल बनाउँने कार्य आफूलाई स्वीकार्य नभएको बताए ।

'सम्मानिय सभामुख महोदय, अहिले मल, खाद्यको अभाव छ, हाहाकार छ, बाली लगाउने बेला, विउ छर्ने बेलामा नै किसानले मल पाएका छैनन् । मल पाएपनि दुईदेखि तीन गुणा महँगोमा पाएका छन् । त्यो पनि सरकारी निकायले दिने ठाउँमा होईन, पसलहरुमा पाइराखेका छन् । म सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यूलाई सोध्न चाहन्छु-यो मल खरिद र वितरणको जिम्मा तपाईंको हो कि होईन ? केन्द्रीय सरकारको हो कि होईन ? यदि हो भने किसानप्रति किन यसरी अन्याय गर्नुहुन्छ ?,' आजपा अध्यक्ष साहले भने ।

पूर्वमन्त्री साहले नेपालको मूल आयस्रोत भनेको नै कृषि क्षेत्र भएको उल्लेख गरे । तर, कृषि क्षेत्रमा नै विभेद गरिएको कुरा भने पीडादायी भएको उनको गुनासो छ । किसानलाई मलखाद्य उपलब्ध गराउने जिम्मेवारी सरकारको भए पनि सरकार मौन बसेर किसानसंग खेलवाड गरिरहेको उनले बताए । उनले भने,'नेपालमा ३० लाख हेक्टर जग्गा, जहाँ ११ लाख मेट्रिक टन खाद्य चाहिन्छ, तर सरकारले पाँच लाख मेट्रिक टनको ठेग्गा गर्छ, तर त्यो पाँच लाख आयो त ? म सम्मानिय प्रधानमन्त्रीजीलाई भन्न चाहन्छु । अहिलेसम्म तीन लाख मेट्रिक टन नेपाल आएको हामी सुनिराखेका छौं ।

बाँकी अन्तिम पृष्ठमा

संघीय मामिलामन्त्रीलाई कवाड व्यवसायीले बुझायो ज्ञापनपत्र

काठमाडौं । कवाड व्यवसायी समाज नेपालले सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासनमन्त्री राजकुमार गुप्तालाई ज्ञापनपत्र बुझाएको छ । काठमाडौं महानगरपालिकाका प्रमुख बालेन्द्र शाह 'बालेन'ले आफूहरूलाई व्यवसाय गरेर गरीखान नदिएको भन्दै समाजले सोमबार मन्त्री गुप्तासमक्ष ज्ञापनपत्र बुझाएको हो ।

काठमाडौं महानगरपालिकाले विगत १८ महिनादेखि गुणगर्दी शैलीमा कवाड व्यवसायीहरूमाथि कुटपिट तथा अमानवीय व्यवहार गर्दै आएको भन्दै उनीहरूले आफ्नो पेशागतसहित जिउधनको सुरक्षाका लागि सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयसँग हारगुहार गरेका हुन् ।

'काठमाडौं महानगरपालिकाले विगत १८ महिनादेखि आफ्ना प्रहरी परिचालन गरी गुण्डागर्दी शैलीमा कवाड व्यवसायी, सङ्कलक मजदुरहरूमाथि कुटपिट गर्ने, अपहरण गर्ने र कवाड व्यवसायका संरचनाहरू भत्काउने, सङ्कलक र मजदुरका साइकल र सामान जफत गर्ने काम गरिरहेको छ,' ज्ञापनपत्र बुझाउँदै समाजका अध्यक्ष राम केवल गुप्ताले भने, 'काठमाडौं महानगर प्रहरीको कुटपिटका कारण कवाड व्यवसायी र सङ्कलहरूको टाउको फुटेको र अङ्गभङ्ग भएका छन् । खासगरी भन्ने हो भने काठमाडौं महानगरका मेयर बालेन्द्र शाहले काठमाडौं महानगरबाट गरिब जनता गरीखाने वर्गलाई हटाउने खोजेका छन् ।'

कवाड व्यवसायी र सङ्कलकमाथि भइरहेको यो प्रकारको महानगरको गुण्डागर्दी र ज्यादतीलाई तत्काल रोक्न लगाई व्यवसायीको जिउधनको रक्षा गरिदिन उनीहरूले मन्त्री गुप्तासमक्ष अनुरोध गरेका छन् ।

उनीहरूले कवाडी व्यवसायीहरू नेपाल सरकारको प्रचलित कानुनबमोजिम सम्बन्धित निकायको अनुमतिमा काठमाडौं महानगरपालिकाको विभिन्न वडाहरूमा कवाड

बाँकी अन्तिम पृष्ठमा

सम्पादकीय

सरकारको अबको बाटो

विगतमासरकारले गरेका प्रतिबद्धता, सम्झौता, सहमति, दायित्व पूरा नगर्दा विश्वासको वातावरण बन्न सकेको छैन। त्यसले गर्दासरकारले सबभन्दा पहिला विश्वासको वातावरण सिर्जना गर्नुपर्छ। सरकारले जनताको समस्या सम्बोधन वा समाधान गर्नका लागि कुनै दल वा नेतासँग वार्ता, छलफल गर्नुको साटो सिधा जनतामा जानुपर्छ। सरकारले डिलर र 'लिडर'बीचको अन्तर बुझ्नुपर्छ। संरचना, समभाव र समानतालाई मूल आधार बनाउनुपर्छ। पहुँच, प्रभाव र परिणाम, नश्लवाद, नागरिकता, राष्ट्रियता र देशभक्तिबीचको अन्तर लगायतका विषय सरकारका चुनौतीहरू छन्। यस्तै, दल र दल-दल, गति र प्रगति, समवृद्धि र विकास, दान, अनुदान र अधिकार, भूमि, भावना र भविष्यको सुनिश्चितता हुनुपर्छ। लगानी र निगरानीमा तारतम्यता सरकारका चुनौतीका रूपमा रहेका छन्।

यस्ता चुनौतीहरूलाई अवसरको रूपमा सरकारले प्रयोग गऱ्यो भने संरचनागत ररङ्भेदको समाप्ति, सवलीकरण गरी आरक्षणको अन्त्य, व्यावहारिक तटस्थता र कार्यगत पक्षीयताको समाप्ति गर्नुपर्ने आवश्यक्ता छ। जसले गर्दा साझा र विकसित नेपालको सपना पूरा हुनसक्छ।

प्रदेश तथा स्थानीय सरकारमा हुने सल्लाहकार तथा विज्ञका निमित्त एउटा स्तरीय र खुल्ला मापदण्ड तयार गरिनुपर्छ। कर्मचारी नियुक्तिका हकमा प्रदेश स्तरमा सेवा आयोगको तत्काल गठन हुनुपर्छ। जबकी अहिले स्वेच्छाचारी ढंगबाट नियुक्ति भइरहेको छ। दबाब, प्रभाव, आफन्त र अन्य स्वार्थले गरिने नियुक्तिबाट संरचना कमजोर हुन्छ। त्यसैले, यसप्रति सरकारले बेलैमा ध्यान पुऱ्याउनु आवश्यक छ।

भ्रष्टाचार नियन्त्रणका लागि सरकारले वर्तमान अवस्थामा दर्जनौं संगठनहरूको निर्माण गरेको छ। समाजमा रहेका भ्रष्टाचार, कुरिती, विसंगति, सामाजिक अपराध लगायत नियन्त्रण गर्न एउटै प्रभावकारी संगठन आवश्यक छ। अख्तियार दुरूपयोग अनुसन्धान आयोग, राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र, सम्पति शुद्धीकरण अनुसन्धान विभाग, सार्वजनिक लेखा समिति, महालेखा परीक्षकको कार्यालय, निर्वाचन आयोग, राष्ट्रिय अनुसन्धान विभाग, सशस्त्र प्रहरी, जनपथ प्रहरी, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, र राजस्व अनुसन्धान विभाग लगायतका संस्थाहरूलाई सीमित तर सशक्त बनाएर लान पाए अपराध अनुसन्धान र परिणामका निमित्त सहज हुन सक्छ। स्वतन्त्र र सवल बनाएर एउटै तर स्वनिर्भर बनाए राम्रो हुन्छ। सेवा समूह पनि छुट्टै हुनुपर्छ।

योजना, विकास, अनुगमन र दण्ड/पुरस्कारका निमित्त छुट्टाछुट्टै तर एउटा एउटै निकाय हुनुपर्छ। श निबारबाहेक अन्य दिन सार्वजनिक कार्यक्रम नहुँदा राम्रो हुन्छ। अनिवार्यता/पेशागत र योजना बाहेकका कार्यक्रममा मन्त्री वा कर्मचारी सामेल हुनु हुँदैन। उद्घाटन, समापन, उत्सव वा सभाहरूमा पार्टीका नेता मात्र जान पाउनु पर्ने नियम बनाउनुपर्छ।

पेन्सन प्राप्त गर्ने अगुवा नागरिकहरू राज्यको लगानी र निगरानीसँग सम्बन्धित विषयवस्तुमा आ-आफ्नो विधागत प्रतिवेदन प्रत्येक ३/३ महिनामा जम्मा गर्नुपर्छ। यसबाट अगुवा नागरिकको सम्मान र सुशासनको अनुभूति हुनसक्छ। सरकारको तलब/पेन्सन खाने कर्मचारी, शिक्षक, प्राध्यापक, पत्रकार लगायतका बुद्धिजीबीहरूले देशहितलाई केन्द्रमा राखेर भूमिका निर्वाह गरिदिने हो भने देशप्रतिको सहभावमा वृद्धि हुनसक्छ। पेन्सन खाने, शारीरिकरूपले सक्षम अगुवा नागरिकलाई निगरानी गर्न आग्रह गर्नुपर्छ।

प्रेस काउन्सिल खारेज गरी मिडिया काउन्सिल (आम सञ्चार काउन्सिल) बनाइनुपर्छ। जसले छापा माध्यमसमेत टेलिभिजन, रेडियो, सामाजिक सञ्जाल र नयाँ आयामहरू पनि समेटिने छन्। अर्धन्यायिक निकायको रूपमा नवनिर्माण गर्ने, जसमा प्रत्येक प्रदेशबाट १/१ जना गरी ७ जना, समावेशी (दलित, जनजाति, महिला, मधेशी) गरी ४, पूर्व न्यायाधीश २ जना गरी जम्मा १३ हुनुपर्छ। पत्रपत्रिकाको वर्गीकरण कार्य बन्द गरी उक्त बजेट प्रदेशस्तरीय पत्रकार प्रशिक्षण केन्द्र, देशदर्शन, पत्रकारको स्तरोन्नति र भौतिक सवलीकरणमा सदुपयोग गरिनुपर्छ।

आसचपु (आर्थिक सहायता, चन्दा र पुरस्कार) व्यवस्थित हुनुपर्छ। सबै खसआर्य शोषक होइन, सबै मधेशी पीडित होइनन्। सबै दलित गरीब छैनन्, सबै जनजाति अनपढ छैनन्। नागरिकता नेपालको बोक्ने र अन्यत्रका सिपाही भएर काम गर्नेहरूको पहिचान हुन जरूरी छ।

नेपालमा प्रेस स्वतन्त्रताको अवस्था

रमेश कुमार बोहोरा

सन् १९९३ मा संयुक्त राष्ट्रसंघले मे ३ तारिखलाई विश्व प्रेस स्वतन्त्रता दिवसको रूपमा मान्यता दिएको थियो। तबदेखि हरेक वर्ष यो दिन विश्वभरका पत्रकार, मिडिया संस्था, अधिकारकर्मी र नीतिनिर्माताहरूको साझा चासोको विषय बन्छ–प्रेस स्वतन्त्रताको रक्षा र प्रवर्द्धन। सन् २०२५ को नाराले यस वर्षको अन्तर्राष्ट्रिय पत्रकारिताको यथार्थलाई प्रतिविम्बित गरेको छ। नयाँ साहसी संसारमा रिपोर्टिङ - प्रेस स्वतन्त्रता र मिडियामा कृत्रिम बुद्धिमत्ता (एआई)को प्रभाव यो नारा केवल प्रविधिको विकासको चित्रण मात्र होइन, पत्रकारिता क्षेत्रभित्र फैलिएको अनिश्चितता, चुनौती र सम्भावनाको सङ्केत पनि हो। आजको पत्रकारितामा पुराना चुनौतीहरू अझ गहिरिँदै छन्–प्रेसमाथि राज्यको नियन्त्रण, सेन्सरसिप, पत्रकारमाथिका आक्रमण, र सत्य रिपोर्टिङ गर्नेहरूलाई कारवाही। यससँगै, नयाँ युगको एक अर्को चुनौतीको रूपमा कृत्रिम बुद्धिमत्ता (एआई) को प्रभाव देखा परेको छ, जसले समाचार उत्पादन, सम्पादन, तथ्य प्रमाणीकरणदेखि पाठक/दर्शकको बुझाइसम्म सबैमा असर पारिरहेको छ। सन् २०२५ को यो दिवसले मिडियालाई "साहसी" बन्नु आवश्यक छ भन्ने सन्देश दिएको छ। कारण के हो भने आजको युग केवल सूचना प्रवाहको मात्र होइन, सूचना युद्धको युग पनि हो। सत्य-असत्य, तथ्य-अफवाह, रिपोर्टिङ-प्रचारबीचको सीमाना धमिलो बनिरहेका बेला "साहस" भनेको केवल जोखिम लिने कुरा होइन, नैतिकता, सत्यता र उत्तरदायित्वमा अडिग रहने विवेक पनि हो। त्यस्तै, एआईको विकासले पत्रकारिता क्षेत्रलाई नयाँ उचाइमा पुऱ्याउने सम्भावना पनि छ। तथापि, यसले मानव पत्रकारको भूमिकालाई चुनौती दिएको छ–विशेषगरी तथ्यको शुद्धता, स्रोतको प्रमाणिकता, पूर्वाग्रही एल्गोरिदम र गहिरो विश्लेषणको स्थानमा सतही स्वतः उत्पादनले पुऱ्याउने क्षतिलाई गम्भीर रूपमा मूल्याङ्कन गर्नुपर्ने आवश्यकता छ।प्रेस स्वतन्त्रताको रक्षा केवल कानुनी वा नीतिगत स्तरमा मात्र होइन, प्राविधिक र नैतिक दृष्टिकोणबाट पनि हुनुपर्छ।

कृत्रिम बुद्धिमत्ता, जब पत्रकारितासँग जोडिन्छ, तब त्यसको नियमन, उत्तरदायित्व र मानवीय हस्तक्षेप सुनिश्चित गर्नुपर्छ।

नेपाल र विश्वमा प्रेस स्वतन्त्रताको वर्तमान अवस्था

विश्व प्रेस स्वतन्त्रता दिवस २०२५ को सन्दर्भमा हेर्दा, नेपाल र विश्वका धेरै देशहरूमा प्रेस स्वतन्त्रताको अवस्था चुनौतीपूर्ण देखिन्छ। संयुक्त राष्ट्रसंघ, युनेस्को र अन्तर्राष्ट्रिय प्रेस स्वतन्त्रता सूचकांक प्रकाशित गर्ने संस्था "च्भउयचतभचक ध्त्जयगत द्ययचमभचक (च्कँ)" लगायतका संस्थाहरूको प्रतिवेदन अनुसार पत्रकारिताको स्वतन्त्रता पछिल्ला वर्षहरूमा खस्किँदो अवस्थामा छ।

नेपालको संविधानले अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता र प्रेस स्वतन्त्रतालाई मौलिक हकको रूपमा प्रत्याभूत गरेको छ। संविधानको धारा १७ र १९ मा प्रेस स्वतन्त्रता, अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता, सूचना पाउने हक लगायतका अधिकार स्पष्ट रूपमा उल्लेख छन्। तर व्यवहारमा भने यी अधिकारहरू बारम्बार कुण्ठित भएका छन्। पछिल्लो समय सरकारले सञ्चारमाध्यममा हस्तक्षेप गर्ने, अनलाइन मिडियालाई दर्ता र नियमनको नाममा नियन्त्रण गर्ने, सामाजिक सञ्जालमा अभिव्यक्त विचारका आधारमा कारबाही गर्ने क्रम बढेको छ। विशेषगरी अनलाइन पत्रकारितामाथि थुप्रिएका कानुनी तथा प्राविधिक जटिलताले स्वतन्त्र रिपोर्टिङमा बाधा पुऱ्याएको छ । त्यस्तै, प्रदेश र स्थानीय तहमा सञ्चारकर्मीहरूलाई राज्यका निकायहरूसँग सूचना माग्दा जवाफ नपाइने, राजनीतिक समूहद्वारा रिपोर्टिङ रोक्ने, वा धम्की दिने प्रवृत्ति बढेको देखिन्छ। नेपाल पत्रकार महासङ्घको २०२५ को प्रतिवेदनअनुसार गत एक वर्षमा मात्रै पत्रकारमाथि ६० भन्दा बढी आक्रमण, दुर्व्यवहार वा दमनका घटना भएका छन्।

दण्डहीनता र निषेधको संस्कृति

सबैभन्दा चिन्ताजनक पक्ष भनेको पत्रकारमाथिका हिंसात्मक घटनामा संलग्न व्यक्तिहरू सजाय नपाउने दण्डहीनता हो। केही घटनामा त राज्य संरचनाका अंगहरू स्वयं संलग्न देखिएका छन्, जसमाथि निष्पक्ष अनुसन्धान हुने सम्भावना कमजोर हुन्छ। यसले स्वतन्त्र प्रेसका लागि भयको वातावरण सिर्जना गर्छ।

विश्वस्तरमा प्रेस स्वतन्त्रताको परिदृश्य

नेपाल मात्र होइन, दक्षिण एशियाका अन्य देशहरू भारत, बंगलादेश, श्रीलंका लगायतमा पनि पत्रकारमाथि दमन बढ्दो छ। भारतमा पत्रकारहरूलाई राष्ट्रविरोधी गतिविधिको आरोपमा जेल हालिने, बंगलादेशमा डिजिटल सुरक्षा ऐन (म्कब) मार्फत पत्रकारितामाथि निगरानी गरिने, पाकिस्तानमा सेंसरसिप र पत्रकारको अपहरण हुने गरेका घटनाहरू यथार्थ हुन्। अर्कोतर्फ, म्यानमार, अफगानिस्तान, बेलारुस, चीन, र रुस जस्ता देशमा स्वतन्त्र पत्रकारिताको अवस्था अत्यन्तै जोखिमपूर्ण छ। पत्रकारहरूलाई गिरफ्तार गर्नु यातना दिनु, वा मार्नु सरकारको रणनीतिक औजार बनेको देखिन्छ। पश्चिमी मुलुकहरूमा प्रेस स्वतन्त्रताको कानुनी संरचना बलियो भए पनि, मिडियाको व्यापारिककरण, राजनीतिक ध्रुवीकरण, र एआईद्वारा सञ्चालित अफवाह अभियानहरूले सत्य पत्रकारिता संकटमा परेको छ।

महामारीपछिको परिदृश्य

कोभिड-१९ महामारीपछि मिडिया संस्थाहरू आर्थिक सङ्कटमा परे। विज्ञापन घट्नु, पाठक घट्नु र कार्यबलमा कटौती हुँदा, स्वतन्त्र अनुसन्धानमूलक पत्रकारिताको स्थानमा सस्तो, चटपटे सामग्रीको बाढी आएको छ। यसले सूचना प्रणालीमा विश्वासको सङ्कट पनि ल्याएको छ।

पत्रकारमाथिका आक्रमण र दण्डहीनताको समस्या

प्रेस स्वतन्त्रताको मौलिक शर्त भनेकै पत्रकारहरूले डर, धम्की वा आक्रमणबिना रिपोर्टिङ गर्न पाउनु हो। तर, आजको यथार्थ यस विपरीत छ। सन् २०२५ मा आइपुग्दासम्म पनि पत्रकारमाथि आक्रमण, गिरफतारी, साइबर हमला र हत्या हुने क्रम रोकिएको छैन। झन झन्, अपराधीहरूलाई कारबाही नहुनु – अर्थात् दण्डहीनता – प्रेस स्वतन्त्रताको सबैभन्दा गम्भीर खतराको रूपमा देखा परेको छ।

नेपालमा पत्रकारमाथिका आक्रमण

नेपाल पत्रकार महासङ्घका अनुसार, गत एक वर्षमा मात्र पत्रकारमाथि ६० भन्दा बढी प्रकारका हिंसात्मक वा दमनात्मक घटनाहरू भएका छन्। यीमध्ये केही घटना यस्ता छन् जसमः

. अनुसन्धानमूलक समाचार लेखेकै कारण पत्रकारलाई स्थानीय नेताहरू वा व्यवसायिक समूहबाट धम्की।

. केही अनलाइन पोर्टलका सम्पादकहरूलाई साइबर क्राइमको मुद्दा।

. सडक रिपोर्टिङका क्रममा सुरक्षाकर्मीले पत्रकारमाथि हातपात।

. अपमानजनक सामाजिक सञ्जाल पोस्ट वा ट्रोलिङको शिकार

यी घटनामध्ये धेरैजसोमा कुनै औपचारिक कारबाही भएको छैन। पीडित पत्रकारहरूले उजुरी गरे पनि, अनुसन्धान लम्ब्याउने, मुद्दा फिर्ता गराउने, या दबाब दिने प्रवृत्ति कायमै छ।

दण्डहीनताको चक्र

एकपटक कुनै पत्रकारमाथि आक्रमण भयो भने त्यो केवल व्यक्तिको अधिकारको उल्लंघन हुँदैन; त्यो राज्यप्रति, लोकतन्त्रप्रति र नागरिकको सूचना पाउने अधिकारप्रति आक्रमण हो। तर जब हमला गर्नेहरू राजनीतिक संरक्षणमा हुन्छन् वा सुरक्षाकर्मी नै आक्रमण हुन्छन्, तब अनुसन्धान निष्पक्ष हुँदैन। धेरै पत्रकारमाथिका आक्रमणहरू "सम्झौता" मा टुंगिने गरेका छन्। कतिपय अवस्थामा पत्रकारले आफैं आत्मरक्षा स्वरूप मुद्दा फिर्ता गर्छन् वा मौन बस्न बाध्य हुन्छन्।

विश्व परिदृश्य

दण्डहीनताको समस्या नेपालमा मात्र होइन, विश्वव्यापी रूपमा फैलिएको छ। युनेस्कोका अनुसार, पछिल्ला १० वर्षमा हत्या गरिएका ८० प्रतिशत पत्रकारका हत्यारा कहिल्यै कानुनी कारबाहीको दायरामा परेनन्। मेक्सिको, फिलिपिन्स, अफगानिस्तान, सीरिया, र रुस जस्ता देशहरूमा पत्रकारमाथि लक्षित हत्या सामान्य बनिसकेको छ। सन् २०२३ मा मात्र संसारभर ८७ जना पत्रकारको हत्या भएको थियो।

उदाहरणका लागि

फिलिपिन्समा रेडियो पत्रकारहरूलाई गोली हानिएको थियो

रुसमा एलेक्सी नेवल्नीसम्बन्धी रिपोर्ट गर्नेपत्रकार बेपत्ता पारिएको थियो।

इरानमा महिला अधिकारको विषयमा लेख्ने पत्रकारलाई मृत्युदण्ड सुनाइएको थियो।

यी घटना सबैले देखाउँछन् कि पत्रकारितामाथि हिंसा बढ्दैछ र अपराधीहरू सजायबाट जोगिँदैछन्।

दण्डहीनता रोक्न के गर्नु पर्छ?

प्रेस स्वतन्त्रताको रक्षा गर्न विशेष पत्रकार सुरक्षा ऐनको खाका आवस्यकता छ।

पत्रकारमाथि हुने आक्रमणलाई गम्भीर अपराधको रूपमा हेर्नु र छिटो निष्कर्षमा पुऱ्याउनु पर्दछ।

राजनीतिक संरक्षणमा हुने आक्रमणहरूलाई खारेज गरेर स्वतन्त्र अनुसन्धान समिति गठन हुनुपर्छ।

सुरक्षाकर्मी, प्रशासन र पत्रकारबीच नियमित संवाद र तालिम कार्यक्रम हुनुपर्छ।

मिडियामा कृत्रिम बुद्धिमत्ता (एआई)को प्रभावः अवसर र चुनौती

कृत्रिम बुद्धिमत्ता (ब्चतषष्अर्ष्बा क्ष्लतभाििभलअभ - ब्क्ष) ले अहिले हरेक क्षेत्रमा परिवर्तन ल्याइरहेको छ। मिडिया र पत्रकारिता पनि यसको अपवाद होइन। समाचार लेखनदेखि सम्पादन, तथ्य प्रमाणीकरणदेखि पाठकसँगको अन्तर्क्रियासम्म, एआईले पुरानो कार्यपद्धतिलाई नयाँ दिशामा मोडिरहेको छ। सन् २०२५ को विश्व प्रेस स्वतन्त्रता दिवसले यो विषयलाई केन्द्रीय रुपमा उठाउनुको कारण यही हो - प्रेस स्वतन्त्रता र एआईको सम्बन्ध गहिरो, जटिल र भविष्यनिर्धारण गर्ने खालको छ।

एआईद्वारा सञ्चालित मिडियाः अवसरहरू

समाचार लेखन र अनुवादमा सहयोग

अहिले धेरै मिडिया हाउसहरूले एआईलाई सामान्य समाचार लेख्न प्रयोग गरिरहेका छन् – जस्तै खेलकुदको स्कोर रिपोर्ट, आर्थिक आँकडा, मौसम रिपोर्ट आदि। यस्ता समाचारहरूमा तथ्य स्पष्ट र ढाँचा निश्चित हुने भएकाले एआईका लागि उपयुक्त क्षेत्र हुन्।

भाषा रूपान्तरण र पहुँच विस्तार

एआईद्वारा सञ्चालित अनुवाद प्रणालीले समाचारलाई विभिन्न भाषामा छिटो अनुवाद गर्न सकिन्छ, जसले सिमाना र भाषागत अवरोधलाई तोड्न मद्दत गर्छ।

फ्याक्ट-चेकिङ र तथ्य प्रमाणीकरण

झुटा समाचार (ाबपभ लभधक) को बाढीमा एआईले सत्य र असत्य छुट्याउन 'ाबअत-अजभअपष्लन बनियचष्तजक' विकास गरिरहेको छ। जस्तै, फोटो वा भिडियोको वास्तविक स्रोत पहिचान गर्न एआई प्रविधि प्रयोग गरिन्छ।

डाटा पत्रकारिता र विश्लेषण

ठूला डाटासेटहरूबाट अर्थपूर्ण समाचार निकाल्न, गहिरो अनुसन्धान गर्न एआई टूलहरू (जस्तै ल्बतगचर्बा िबलनगबनभ एचयअभककष्लन र क्भलतष्भलत ब्लबथिकष्क) निकै उपयोगी छन्।

पाठकसँग अन्तरक्रिया र सामग्री सिफारिस

एआईले पाठकको रुचिअनुसार सामग्री सुझाव दिने, खोज परिणाम अनुकूल गर्ने, र व्यक्तिगत समाचार अनुभव निर्माण गर्ने काम गर्छ। यसले पाठक संलग्नता बढाउँछ।

तर, यी अवसरसँगै गम्भीर चुनौतीहरू पनि छन्ः

पत्रकारको स्थानमाथि खतरा

एआईले सामान्य समाचार लेख्न थालेपछि कतिपय मिडिया संस्थाले संवाददाताको स्थानमा प्रविधिलाई प्राथमिकता दिन थालेका छन्। यसले रोजगार कटौती र पेशागत असुरक्षा निम्त्याएको छ।

पूर्वाग्रही एल्गोरिदम र सूचना विकृति

एआई प्रणालीहरू प्रशिक्षित डाटामाथि आधारित हुन्छन्। यदि डाटा पूर्वाग्रही छ भने (जस्तै, जातीय, लैङ्गिक वा सांस्कृतिक दृष्टिले असमान), त्यसले उत्पन्न समाचार वा विश्लेषण पनि पूर्वाग्रही हुन्छ।

झुटा समाचार निर्माणमै एआई प्रयोग

म्भभउाबपभ भिडियो, झुटा लेख वा नक्कली वेबसाइटहरू निर्माणमा पनि एआई प्रयोग हुन थालेको छ। यस्तो प्रविधि यदि गलत उद्देश्यमा प्रयोग भयो भने, त्यसले लोकतन्त्र र प्रेस स्वतन्त्रतामा ठूलो खतरा निम्त्याउँछ।

उत्तरदायित्वको अभाव

एआईद्वारा तयार समाचारमा गल्ती भएमा त्यसको जिम्मेवारी कसले लिने ? मानव पत्रकार वा एआई विकासकर्ताले ? यसको स्पष्ट मापदण्ड अहिले पनि विश्वव्यापी रूपमा स्थापित भइसकेको छैन।

छोटो, सतही सामग्रीको बाढी

एआईले उत्पादन गरेको सामग्री प्रायः तथ्य-आधारित भए पनि, विश्लेषणात्मक गहिराइ र संवेदनशीलताको अभाव हुन्छ। यसले पाठकमा 'ऋष्अिपदबष्त' प्रवृत्ति बढाउने खतरा छ।

नीतिगत सुधार र भविष्यको बाटो

विश्व प्रेस स्वतन्त्रता दिवस २०२५ को मूल नारा – "नयाँ साहसी संसारमा रिपोर्टिङः प्रेस स्वतन्त्रता र मिडियामा कृत्रिम बुद्धिमत्ता (एआई)को प्रभाव" – केवल समस्याको चित्रण मात्र होइन, समाधानको खाका निर्माण गर्ने अवसर पनि हो। नेपाल र विश्वले स्वतन्त्र पत्रकारिता र प्रविधिको सह-अस्तित्वलाई सुनिश्चित गर्न नयाँ नीति, संरचना र व्यवहारको आवश्यकता छ।

प्रेसमैत्री कानुनी संरचना विकास

नेपालमा पत्रकारिता नियन्त्रण गर्न प्रयोग हुने कानुनहरू जस्तै प्रेस काउन्सिल ऐन, सूचना प्रविधि ऐन, राष्ट्रिय सूचना आयोग सम्बन्धी प्रावधानहरूलाई प्रेस स्वतन्त्रताप्रति सम्मानजनक तरिकाले पुनरावलोकन गर्न जरुरी छ। प्रेसमाथि प्रतिबन्ध होइन, सहजीकरण गरिने नीति आवश्यक छ।

पत्रकारमाथि हुने आक्रमणलाई "गम्भीर अपराध" को रूपमा परिभाषित गर्ने कानुन ल्याइनुपर्छ।

प्रेस स्वतन्त्रतामाथि असर पार्ने कुनै पनि कानुनी प्रस्ताव अघि सार्दा अनिवार्य रूपमा मिडिया क्षेत्रको परामर्श लिनु पर्ने व्यवस्था हुनुपर्छ।

एआई नीति र मिडिया नियमन

कृत्रिम बुद्धिमत्ताको प्रयोगले सूचना उत्पादन र उपभोगको प्रकृति नै बदलिरहेको छ। यसलाई नियन्त्रण गर्नेभन्दा पनि उत्तरदायी बनाउने रणनीति अवलम्बन गर्नुपर्छ। ब्क्ष त्चबलकउबचभलअथ ँचकभधयचपः मिडिया संस्थाले एआई प्रयोग गरिएका सामग्रीमा स्पष्ट रूपमा खुलासा गर्ने नीतिको विकास आवश्यक छ। ज्ग्बल-प्ल-तजभ-ीययउ (ज्क्ती) प्रणालीः समाचार उत्पादनमा एआईले भूमिका खेले पनि अन्तिम निर्णय मानव सम्पादक वा पत्रकारको हुने सुनिश्चितता हुनुपर्छ। डेटा गोपनीयता र पूर्वाग्रह न्युनिकरणः एआई प्रणाली प्रशिक्षित गरिने डेटाबेसलाई निष्पक्ष, विविधतापूर्ण र उत्तरदायी बनाउन वैज्ञानिक र नीतिगत सहयोग आवश्यक छ।

मिडिया साक्षरताको प्रवर्द्धन

आजको समयमा नागरिक मात्र पाठक होइनन्, सामग्रीका उत्पादक र प्रवाहकर्ता पनि हुन थालेका छन्। त्यसैले, समाचारको मूल्यांकन, झुटा समाचारको पहिचान, तथ्य प्रमाणीकरण र उत्तरदायित्वबारे आम नागरिकमा चेतना जगाउने कार्यक्रम आवश्यक छ। विद्यालय र विश्वविद्यालय तहमा "मिडिया साक्षरताको पाठ्यक्रम" अनिवार्य गरिनुपर्छ।सामाजिक सञ्जाल प्रयोगकर्ताहरूलाई 'ाबअत-अजभअपष्लन तययकि' को प्रयोग सिकाउने डिजिटल क्याम्पेन चलाइनुपर्छ।

पत्रकार सुरक्षाका लागि संरचनागत सुधार

पत्रकार संरक्षणका लागि स्वतन्त्र "पत्रकार सुरक्षा इकाइ" गठन हुनुपर्छ, जसमा कानुनी, मनोवैज्ञानिक र तालीम विशेषज्ञहरूको टोली समावेश गरिनुपर्छ। महिला, अल्पसंख्यक र सिमान्तकृत समुदायका पत्रकारहरूका लागि सुरक्षित वातावरण सिर्जना गर्न अतिरिक्त नीति चाहिन्छ।

स्वतन्त्रता र प्रविधिको सह-अस्तित्वः भविष्यको बाटो

पत्रकारिता अब प्रविधिबाट टाढा बस्न सक्दैन। तर, प्रविधिले मानव पत्रकारको विवेक, आत्मा र सत्य खोज्ने क्षमताको विकल्प लिन सक्दैन। त्यसैले भविष्य यस्तो हुनुपर्छ जहाँः प्रविधि र पत्रकारबीच सहकार्य हुन्छ, प्रतिस्पर्धा होइन।स्वतन्त्र पत्रकारिताले सत्य बोल्न डराउँदैन, न राज्यको कारण, न प्रविधिको कारण। मिडिया संस्थाहरू व्यापारिक दबाबभन्दा पनि सामाजिक उत्तरदायित्वमा अडिग हुन्छन्।

सन् २०२५ को विश्व प्रेस स्वतन्त्रता दिवस एउटा नयाँ मोडमा आएको छ – जहाँ परम्परागत जोखिम (राजनीतिक दमन, हिंसा, दण्डहीनता) र प्रविधिजन्य चुनौती (एआईको प्रभाव, एल्गोरिदम, झुटा समाचार) एकैसाथ देखिएका छन्। यस्ता अवस्थामा पत्रकारिता अझ साहसी, जिम्मेवार र समावेशी बन्ने छ – जब सरकार, मिडिया, प्राविधिक क्षेत्र र नागरिक समाजले मिलेर स्वतन्त्रताको आधारभूत मूल्यहरूको रक्षा गर्नेछन्।

(लेखक बोहोरा अर्थ सवाल साप्ताहिकका सम्पादक तथा नेपाल पत्रकार महासंघ काठमाडौं शाखाका सचिव हुन्।)

पार्टी नेतृत्वलाई भ्रातृ संस्थाप्रति विश्वास रहेको देखिएन

नेविसंघले शैक्षिक आन्दोलन हाँक्न सकिरहेको छैन । हाँक्न सक्ने बनाउन निर्देशन समितिले वर्तमान तदर्थ समितिलाई गाइडलाइन दिन सक्नुपर्छ। देखिएका समस्या समाधान गर्न सक्नुपर्छ। नेविसंघमा गुटको मात्रै होइन, व्यक्तिगत र व्यवहारिक समस्या पनि छन्, तिनलाई पनि मिलाउन सक्नुपर्छ।

रञ्जित कर्ण
नेविसंघका पूर्वअध्यक्ष एवं नेता, नेपाली कांग्रेस

० नेपाली कांग्रेसका प्रायः भ्रातृ संस्था किन नेतृत्वविहीन अवस्थामा पुगे ?

– नेपाल विद्यार्थी संघलगायत सम्पूर्ण भ्रातृ संस्थाहरूको हामीले पटक-पटक नेतृत्व परिवर्तन त गर्यौं, तर महाधिवेशन हुन सकेन । मेरो नेतृत्वको समितिले महाधिवेशन गरी नेतृत्व हस्तान्तरण गरेको एक दशक हुँदा पनि महाधिवेशन हुन सकेको छैन । मपछि संगठनमा तेस्रो नेतृत्व आइसकेको छ, तथापि महाधिवेशन भएको छैन ।

भ्रातृ संस्थाका महाधिवेशन हुन दुई कुरा चाहिन्छ ।

पहिलो, जसलाई पार्टीले संयोजकको जिम्मेवारी दिन्छ, उसले आफ्नो समितिमा रहेका अन्य साथीलाई विश्वासमा लिनुपर्छ । किनकि भ्रातृ संस्था भनेका पार्टीको सिद्धान्त र विचारलाई बढाउने माध्यम पनि हुन् । तसर्थ भावनात्मक रूपमा पनि साथीहरूको विश्वास लिनैपर्छ ।

दोस्रो, कुनै पनि संगठन एउटा 'नर्म्स'मा चलेको हुन्छ । उसको विधान हुन्छ, पद्धति हुन्छ । त्यसमा संगठनको अध्यक्ष कतिको इमानदार छ, त्यसमा संगठन कसरी अगाडि बढ्छ भन्ने विषय भर पर्छ । आफूले पद्धतिलाई अवलम्बन गरेपछि मात्रै संगठनको नेतृत्वकर्ताले अन्य समितिका साथीहरूलाई पद्धति अवलम्बन गर्न बाध्य बनाउन सक्छ । साथीहरू पनि अवलम्बन गर्न बाध्य हुन्छन् । आफूअनुकूल काम गर्न विधानअनुरूप सजिलो हुन्छ कि विधानलाई नमान्दा सजिलो हुन्छ, त्यो हेर्ने अहिलेको मुख्य समस्या हो । जसले गर्दा संगठनको महाधिवेशन मात्रै होइन, अन्य गतिविधि पनि प्रभावित भइरहेका छन् ।

संगठनलाई तोकिएको मापदण्डअनुरूप बढाउन नसक्दा यी समस्या देखिएका हुन् ।

पार्टीको भ्रातृ संस्थाको नेतृत्व गर्ने साथीहरूले पार्टी नेतृत्व र केन्द्रीय समितिका सदस्यहरूको विश्वास कसरी जित्ने, यसअघि संगठनमा काम गरिसकेकाहरूसँग कसरी सहकार्य गर्ने भन्ने विषयमा पनि ध्यान दिनुपर्छ ।

अर्को पार्टी नेतृत्वलाई भ्रातृ संस्थाप्रति विश्वास रहेको देखिएन । नेतृत्वले भ्रातृ संस्थाका संगठन चाहिन्छ भनिरहन्छ तर महाधिवेशन गर्नलाई प्रोत्साहित गर्न र दबाब दिन सकिरहेको छैन ।

० पार्टी नेतृत्वले राम्रालाई भन्दा हाम्रालाई छान्ने प्रयास गर्दा महाधिवेशन हुन नसकेको हो भन्ने तपाईंको भनाइ हो ?

– यो होइन । मलाई सम्झना छ, म नेविसंघको अध्यक्ष भएको बेलामा पार्टी सभापतिमा शेरबहादुर दाइ (शेरबहादुर देउवा) निर्वाचित भएर आउनुभयो । त्यसपछि उहाँले मलाई बोलाएर महाधिवेशनमा मेरो एजेन्डा भ्रातृ संस्थालाई चुस्तदुरुस्त बनाउने भन्ने थियो ।

जबसँग नेविसंघको महाधिवेशन गर्न सकिँदैन, त्यसबेलासम्म ममाथि पनि ठूलो प्रश्न उठिरहन्छ, मलाई तिम्रो सहयोग अपरिहार्य छ भन्नुभयो । जसरी भए पनि महाधिवेशन सम्पन्न हुनुपर्छ, निर्वाचन हुनुपर्छ भन्नुभयो । उहाँले महाधिवेशन गराउन सके आफूमा 'कन्फिडेन्स' आउने र बताउनुभयो ।

मेरो समितिमा १२१ सदस्य थिए । त्यहाँ मसँग असहमति राख्ने साथीहरू पनि थिए । उनीहरूलाई एक स्थानमा राखेर ऐन, नियम र विधिभित्र राखेर संगठनलाई व्यवस्थित गर्न महाधिवेशन सम्पन्न गर्यौं ।

मलाई आफ्नै समूहका साथीहरूबाट रञ्जितजी महाधिवेशन गरेर तपाईंले के पाउनुहुन्छ ? बरु तपाईंलाई कुन पद चाहिन्छ, दिन तयार छौं भन्ने प्रस्ताव पनि आएको थियो । अध्यक्षबाट राजीनामा गर्दिनुस् भनेका थिए । मैले मेरो जिम्मेवारी के हो भन्ने सोचें र महाधिवेशन सम्पन्न गर्नतर्फ लागें ।

तसर्थ पार्टी नेतृत्वले 'निर्वाचनमार्फत त राम्रा मान्छे होइन, हाम्रा मान्छेले निर्वाचन जित्नुपर्छ' भनेर भन्दैन । पार्टीभित्रको आन्तरिक निर्वाचनमा आफ्नोलाई जिताउनुपर्छ भन्ने सोच कुनै पनि नेतृत्वको हुन्छ भन्नेजस्तो मलाई लाग्दैन ।

० यसको अर्थ, भ्रातृ संस्थाका नेतृत्वमा रहेकाहरूले जिम्मेवारी बुझेनन् अनि महाधिवेशन भएन । हैन त ?

– जिम्मेवारी पूरा गर्न नसकेकै हुन् । पार्टी सभापतिले त पटक-पटक समय थपेर उहाँहरूलाई मौका दिनुभएको हो नि ।

महाधिवेशन गर्न भन्दै पार्टीले कहिले एक वर्ष, कहिले ६ महिना त कहिले ३ महिना समय बढाइरहेकै छ त । तर, साथीहरूले सदस्यता वितरण र सबैभन्दा तल्ला तहका अधिवेशन पनि गर्न सकेनन् ।

महाधिवेशनबारे पार्टीलाई स्पष्ट खाका दिन सकेनन् । कुनै प्रक्रिया नै बढाउन सकेनन् । यस्तो अवस्थामा पार्टी नेतृत्वले उनीहरूलाई कसरी विश्वास गर्न सक्छ ? दोस्रो, अहिले नेविसंघ, तरुण दलमा बनाइएको तदर्थ समिति निर्माणमा कांग्रेसको सिंगो केन्द्रीय समिति जिम्मेवार छ । विधानविपरीत कांग्रेसले भ्रातृ संस्थाको तदर्थ समिति बनाएको छ ।

नेविसंघको विधानमा १२१ सदस्यीय केन्द्रीय समिति बनाउने व्यवस्था छ । ७५० सदस्यीय बनाइएको छ । कांग्रेसलाई भ्रातृ संस्थाका केन्द्रीय समिति कति सदस्यीय बनाउने भन्ने निर्णय गर्ने अधिकार छ । ७५० सदस्यीय नै बनाउन मन लागेको भए केन्द्रीय समितिबाट निर्णय गरेर बनाउनुपर्थ्यो, नगरी बनाइयो । त्यसले समस्या निम्त्याएको छ ।

विधान संशोधन गरिदिएर बनाउनुपर्थ्यो । तरुण दल र महिला संघलगायतमा पनि केन्द्रीय समितिले निर्णय गरी विधान संशोधन गरेर केन्द्रीय समिति संख्या बढाइनुपर्थ्यो । त्यसो नगरेर भ्रातृ संस्थाको तदर्थ समिति गठनमा कांग्रेसको सिंगो केन्द्रीय समिति 'फेलियर' भएको छ ।

त्योभन्दा दुःखलाग्दो कुरा त नेविसंघको नेतृत्व गरेर पार्टी पदाधिकारी र केन्द्रीय समितिमा पुगेका नेताहरूले पनि विधानविपरीत निर्णय गर्दा बोल्न सकेनन् ।

यसले पार्टीले जिम्मेवारी दिएको व्यक्तिले आफूलाई पार्टीले विधान मिचेर जिम्मेवारी दिएकाले उसको निर्देशन किन मान्ने भन्ने अहम् देखिएको छ । स-साना कुरालाई सहज तरिकाले समाधान गर्न सकिने भए पनि त्यो काम गर्न पार्टी र अहिले भ्रातृ संस्थाको नेतृत्वमा पुगेकाहरू चुकिरहेका छन् ।

० भनेपछि महाधिवेशन गर्न पार्टी नेतृत्वले के गर्नुपर्छ ? अहिलेको तदर्थ समितिका नेतृत्वले के गर्नुपर्छ ?

– दुई दायित्व पूरा गर्नुपर्छ । अहिले भ्रातृ संस्थामा जिम्मेवारी पाएका साथी र पार्टीले बनाएको भ्रातृ संस्थाको महाधिवेशन गर्न सहजीकरण गर्ने निर्देशन समितिले 'फुल फेज'मा काम गर्नुपर्यो । निर्देशन समितिमा रहेका नेताहरू अभिभावक र सल्लाहकार भएर मात्रै बसिदिनुभएन । निर्देशन समितिमा रहेका नेताहरूले बालकृष्ण खाँणले चलाएको नेविसंघ र तरुण दलको उदाहरण दिएर मात्रै भएन ।

दाइ (खाँण) आफैमा सक्षम हुनुहुन्थ्यो । अहिले भ्रातृ संस्थाको नेतृत्वमा रहेकाहरू सक्षम देखिएनन् । तसर्थ निर्देशन समितिमा रहेका नेताहरूको गाइडलाइन र सहयोगको आवश्यकता छ । त्यो सहयोग उहाँहरूले गर्न सक्नुपर्यो ।

तरुण दललाई परिचालन गर्न जान्यो भने सबैभन्दा बलियो संगठन बन्न सक्छ । ७५३ पालिकाका ६ हजार सात सय ४३ वडामा समिति बनाउन सके तरुण दल बलियो बन्छ । सदस्यबाहेक ११ सदस्यीय समिति मात्रै बनायो भने ७५ हजार युवा नेता जन्मिन्छन् । सदस्य संख्या त त्योभन्दा धेरै हुन सक्छ । उनीहरूले स्थानीय समस्यालाई समाधान गर्न भूमिका खेल्न सक्छन् ।

नेविसंघको सन्दर्भमा पनि हिजो त्रिविसहित विश्वविद्यालयको आंगिक क्याम्पस मात्रै थिए । अहिले आंगिक क्याम्पसमा भएका स्ववियुले जितेर सिंगो विद्यार्थी आन्दोलनको नेतृत्व गरेको छ भन्न मिल्दैन । त्यहाँबाहेक विद्यार्थी धेरै ठाउँमा संगठन निर्माण गर्न सक्नुपर्छ ।

नेविसंघले शैक्षिक आन्दोलन हाँक्न सकिरहेको छैन । हाँक्न सक्ने बनाउन निर्देशन समितिले वर्तमान तदर्थ समितिलाई गाइडलाइन दिन सक्नुपर्छ । देखिएका समस्या समाधान गर्न सक्नुपर्छ । नेविसंघमा गुटको मात्रै होइन, व्यक्तिगत र व्यवहारिक समस्या पनि छन्, तिनलाई पनि मिलाउन सक्नुपर्छ ।

० महाधिवेशन गर्न पटक-पटक म्याद थप्दा पनि नसक्ने अहिलेकै तदर्थ समितिलाई जिम्मेवारी दिने कि हटाउने ?

– एकपटक अन्तिमचोटि म्याद थपौं । महाधिवेशन गर्ने स्पष्ट खाका के छ भन्ने प्रतिवेदन मागौं । त्यसमा सदस्यता वितरणदेखि समितिभित्र भएका असन्तुष्टि कसरी सम्बोधन गर्ने भन्ने विषय उल्लेख गर्न निर्देशन दिनुपर्छ । मुख्य कुरा, समितिमा रहेका नेतृत्वसँग असन्तुष्टहरूलाई मिलाउने खाका के छ भन्ने मागौं । नेतृत्वसँग मिलेकाले मात्रै गर्छौं भन त फेरि पनि आउने समस्या त्यही हो । खाका मन नपरे भंग गरेर नयाँलाई अवसर दिनुपर्छ । मन परेकालाई नथप्ने गरी समय तोकेर महाधिवेशनमा पठाउने गर्नुपर्छ ।

० पार्टीमा जस्तै भ्रातृ संस्थामा पनि महाधिवेशनका लागि निश्चित समय तोक्ने र गर्न नसके स्वतः भंग गर्ने व्यवस्था गर्न सकिन्न ?

– यस्तो व्यवस्था पहिला पनि थियो, अहिले पनि छ । नेविसंघमा कार्यसमितिले तोकिएको समयमा महाधिवेशन गर्न नसके स्पष्ट महाधिवेशन गर्ने खाका पेस गर्यो भने तीन महिना थप्ने, थपेको समयमा पनि महाधिवेशन भएन भने स्वतः भंग हुने व्यवस्थासहितको विधान म अध्यक्ष भएको बेला पार्टीमा पेस गरेको थिएँ । त्यो पार्टीले पास गरेको छ । कार्यान्वयन गरिएको छैन । अन्य भ्रातृ संस्थाको विधानमा व्यवस्था छ, कार्यान्वयन छैन ।

विधानअनुसार भन्ने हो भने त नेविसंघ र तरुण दलको अहिलेको तदर्थ समिति नै अवैधानिक हो । विधानमा भएको व्यवस्थाभन्दा धेरै सदस्यीय छ ।

० पहिलाजस्तै क्रियाशील बनाउन भ्रातृ संस्था र पार्टीलाई के सुझाव छ ?

– कांग्रेस नेतृत्वलाई म केही भन्न चाहन्नँ । लामो समय पार्टीमा काम गर्नुभयो । गत संसदीय निर्वाचनमा पार्टीलाई पहिलो पार्टी बनाउनुभएको छ । तर बाँकी साथीहरू जसको भविष्य छ, उहाँहरूले मिहिनेत गरिदिनुपर्यो । संगठनका लागि काम गरिदिनुपर्यो ।

भ्रातृ संस्थाहरूकै कारण जनतामाझ हामी जसरी लोकप्रिय हुनुपर्ने हो, त्यसरी हुन सकिरहेका छैनौं । भ्रातृ संस्था भए पनि तरुण दलको कांग्रेसमा आफ्नै छवि थियो, अहिले कायम राख्न सकिरहेको छैन । नेविसंघ कांग्रेसको भ्रातृ संस्था मात्रै नभएर विद्यार्थीका हकहितको आवाज उठाउने संगठन हो भन्ने थियो, त्यो कायम राख्न सकिरहेको छैन ।

संगठनको नेतृत्व र समितिमा रहेकाहरूले आफ्नो दायित्व के हो बुझेर संगठनका लागि काम गर्नुपर्यो । *-रातोपाटीबाट साभार*

शुद्ध, सुरक्षित खानेपानी अब सपना होइन, व्यावहारिक हक बन्ने छ : मन्त्री यादव

सिन्धुली । खानेपानीमन्त्री प्रदीप यादवले आम नेपाली नागरिकका लागि शुद्ध, सुरक्षित खानेपानी सपना मात्रै होइन, अब व्यवहारिक हक बन्ने बताएका छन् ।

सिन्धुलीको सुनकोशी गाउँपालिका वडा नं ५ र ६ मा सम्पन्न "नाङ्गेडाँडा बृहत् पम्पिङ खानेपानी योजना" उद्घाटन कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै मन्त्री यादवले सरकारको उच्च प्राथमिकतामा रहेको 'स्वच्छ पानी, स्वस्थ जीवन' अभियान अन्तर्गत देशभरिका दुर्गम गाउँदेखि सहरसम्म खानेपानी सेवा सर्वसुलभ गराउने दीर्घकालीन नीति रहेको बताए ।

उनले भने, "हामी समृद्ध र स्वस्थ नेपाल निर्माण गर्ने हाम्रो साझा सपना साकार पार्ने दिशामा एक महत्वपूर्ण पाइला चाल्दैछौँ । जहाँ शुद्ध पानी अब सपना होइन, व्यवहारिक हक बन्नेछ ।"

यसैगरी मन्त्री यादवले शुद्ध, सुरक्षित खानेपानी एक सेवा नभई यो नागरिकको अधिकार भएको तथा मानव जीवनको मूलभूत आवश्यकता पनि भएको जिकिर गरे । "आज यहाँ सुरु गरिएको यो योजना हाम्रो प्रतिबद्धताको प्रत्यक्ष उदाहरण हो । म विश्वस्त छु । यहाँका प्रत्येक दाजुभाइ दिदीबहिनीहरूले यसको प्रत्यक्ष लाभ उठाउनेछन्," मन्त्री यादवले भने ।

सरकार विकासको प्रत्येक पाइलामा नागरिकको अपेक्षालाई सर्वोपरि राखेर अघि बढिरहेको तथा संघीय सरकार, स्थानीय निकाय र जनताको सक्रिय सहकार्यको उदाहरण स्वरुप सिन्धुलीको सुनकोशी गाउँपालिकाको नाङ्गेडाँडा खानेपानी योजना सफल बन्न पुगेको मन्त्री यादवले बताए । उनले भने, "यो आयोजना सरकारको 'घर-घरमा सुरक्षित पानी' पहुँचको रणनीति हो । जसले समग्र जनस्वास्थ्य र स्थानीय समृद्धिमा योगदान पुऱ्याउनेछ भन्ने मैले विश्वास लिएको छु ।"

आयोजनाको निर्माण कार्यका लागि सम्झौता बिसं २०७९ साल असार ९ गते गरिएको तथा प्रारम्भिक योजना अनुसार, आयोजनाको कार्य बिसं २०८१ साल असार ८ गतेभित्र सम्पन्न गरिसक्ने लक्ष्य राखिएको खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभागका महानिर्देशक इञ्जिनियर रामकुमार श्रेष्ठले जानकारी दिए ।

उनले भने, "कार्य प्रगति र आवश्यक परिमार्जन पछि अन्तिम लागत रु ३७ करोड ९४ लाख ९० हजार ५२४ पुगेको छ । यस आयोजनाले यहाँका नागरिकलाई स्वच्छता, स्वास्थ्य र समृद्धि का क्षेत्रमा सकारात्मक प्रभाव पुऱ्याउने विश्वास लिइएको छ ।"

सुनकोशी गाउँपालिकाको नाङ्गेडाँडा आयोजना अन्तर्गत कुल दुई हजार ५३५ घरधुरी प्रत्यक्ष रूपमा लाभान्वित हुनुका साथै प्रत्येक परिवारमा शुद्ध र सुरक्षित खानेपानी पुग्ने लक्ष लिइएको संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना प्रमुख इञ्जिनियर हेराकाजी मर्हजनले जानकारी दिए ।

उक्त कार्यक्रममा सिन्धुली-२ बाट निर्वाचित प्रतिनिधी सभा सदस्य लेखनाथ दहाल (राजन), सुनकोशी गाउँपालिकाका अध्यक्ष दीपा बोहोरा दाहाल, उपाध्यक्ष कपिलकुमार कोइरालाले नाङ्गेडाँडा बृहत् पम्पिङ खानेपानी योजनाले यहाँका नागरिकको खानेपानीको समस्या समाधान गर्ने विश्वास व्यक्त गरेका थिए ।

खानेपानी मन्त्रालयका सचिव ई प्रमिला देवी शाक्य बज्राचार्यले आगामी दिनहरूमा पनि यहाँका नागरिकलाई अझ आधुनिक, पहुँचयुक्त र जनमैत्री खानेपानी सेवा पुऱ्याउने सरकारको अटल सङ्कल्प रहेको बताइन् ।

उक्त कार्यक्रममा सुनकोशी गाउँपालिका-५ का वडाअध्यक्ष सुरतकुमार वस्याल, सुनकोशी-६ का वडाअध्यक्ष महेन्द्रबहादुर थापा लगायत विभिन्न राजनैतिक दलका प्रतिनिधि, स्थानीयवासीको सहभागिता रहेको थियो ।

सीमामा सुरक्षाका संयुक्त गस्ती बढाइयो

रुपन्देही । भारत-पाकिस्तानको तनावलाई लिएर रुपन्देही जिल्लाका नेपाल-भारत सीमा क्षेत्रमा दुई देशका संयुक्त सुरक्षा गस्तीहरूलाई बढाइएको छ । सीमा क्षेत्रहरूमा सुरक्षालाई मध्यनजर गर्दै रुपन्देही जिल्लाका नेपाल-भारतका सीमा क्षेत्रमा साविक भन्दा बढी मोबाइल गस्ती, चेक पोइन्ट बढाइएको सशस्त्र प्रहरी बल हेक्वा २७ नं गणका एसपी मेखराज जोशीले बताएका हुन् ।

दैनिकी समन्वय गरि बोर्डर मिटिङ गरिरहेको सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल २७ नं गणका प्रवक्ता मोहन न्यौपानेले बताए । सीमा नाकाबाट नेपाल आउने विवरणहरू यात्रु सबैको चेक जाँच जारी राखेको र पारी भारत तर्फ जानेको भारतीय एसएसबीले गरिरहेको छ । दैनिक समन्वय गरि बोर्डरको मोनिटरिङ समेत भइरहेको जनाइएको छ ।

नेपाललाई विश्वमै चिनाउने राष्ट्रिय विभुती सीतालाई बिर्सिन सकिदैन : प्रभु साह

काठमाडौं । आम जनता पार्टी (आजपा)का अध्यक्ष तथा पूर्वमन्त्री प्रभु साहले सीता जयन्ती राष्ट्रिय पर्वको रुपमा मनाउनुपर्ने बताएका छन् । सीता दृढता, त्याग र संघर्षको प्रतिक भएको बताउदै उनले सीताबाट धेरै कुरा सिक्नुपर्ने बताए । काठमाडौंको कोटेश्वर स्थित पार्टी केन्द्रीय कार्यालयमा मंगलबार आजपा निकटको आम महिला मोर्चा काठमाडौं उपत्यका कमिटीको आयोजनामा भएको जानकी जयन्ती विशेष कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै उनले यस्तो बताएका हुन् ।

पुरातनकालमा अन्यायको सिकार भएकी सीता २१औं शताब्दीको आफ्नै भूमिमा समेत अन्यायमा पर्नु दु:खद भएको साहले बताए । नेपाललाई विश्वमै चिनाउने राष्ट्रिय विभुति सीताको जन्मदिनमा सरकारले राष्ट्रिय विदा नदिनु र सरकारी स्तरबाटै कुनै कार्यक्रम नहुनु भनेको लैंगिक विभेद भएको उनले बताए ।

नेपालको राष्ट्रिय विभूती एवं विश्वमै नेपाललाई चिनाउने सीता माताको जन्मदिनलाई सरकारी क्यालेण्डरमा राखेर उत्सवका रुपमा मनाउनुपर्ने उनले बताए ।

'हामीले रामनवमी मनाउछौं, त्यो खुशीको कुरा हो । तर नेपालको राष्ट्रिय विभूती, नेपाललाई विश्वमै चिनाउने सीता माताको जन्मजयन्ती किन नमाउँने । सरकारी क्यालेण्डरमा सीता जयन्ती किन उल्लेख नगरेको म सरकारसंग सोध्न चाहन्छु' आजपा अध्यक्ष साहले भने, 'सीता जयन्ती सरकारी क्यालेण्डरमा राख्नुपर्छ । नेपालभरी भव्यरुपमा हामीले राम जयन्ती मनाउँछौं । राम नवमीमा विदा दिने सरकारले आफ्नै देशको राष्ट्रिय विभूतीलाई विर्सन मिल्दैन् ।'

आजपा अध्यक्ष साहले विगत एक दशक देखी सीता जयन्तीको अवसरमा बिभिन्न कार्यक्रम गर्दै आएका छन् । केपी शर्मा ओली प्रधानमन्त्री भएको सरकारमा सहभागि साहले सीता जयन्ती सरकारी क्यालेण्डरमै राख्नुपर्ने अडान राखेका थिए । तर त्यतिवेला सरकारले उनको माग सुनुवाई नगरेको उनले बताए । आउने दिनमा सरकारले सरकारी क्यालेण्डरमै सीता जयन्ती राख्नका लागि जनदबाब आवश्यक रहेको उनले बताए ।

'हाम्रो समाजमा पुरुषहरु आफ्नो योगदानको बारेमा चर्चा गर्छन तर महिलाको योगदानको बारेमा चर्चा हुदैन् । पुरुषको जन्मदिन भव्यरुपमा मनाउँने तर महिलाको जन्मदिन नमनाउने बिषय ठिक होईन्' साहले भने, 'सीता माता सहित महिलाहरुले गरेको योगदानको चर्चा हुन आवश्यक छ । देश, समाजका लागि योगदान गर्ने महिलाको पुरष जस्तै सम्मान हुनुपर्छ ।'

महिला मोर्चा वागमती प्रदेशका इन्चार्ज देवकुमारी साहको अध्यक्षतामा भएको सो कार्यक्रममा आजपा सहअध्यक्ष तिलक थापामगर, प्रवक्ता चन्द्रभुषण साह, महिला नेतृहरु रन्जु साह, सिमा जैसवाल ममता साह लगायतकाले माता सीताको बारेमा चर्चा गरेका छन् ।

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

'व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौ, त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं।'

- बालविवाहलाई निरूत्साहित गरौं र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरौं / गराउन पहल गरौं ।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊँ र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं ।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरौं र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं ।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो । 'कर तिरौं सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।'
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरौं र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरौं ।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगरौं साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरौं ।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरौं र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरौं ।
- साबुन पानीले हात धुनले बानी बसालौं । अरूलाई पनि सिकाऔं ।
- सार्वजनिक स्थलमा धुम्रपान मध्यपान नगरौं/नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बचौं र अरूलाई पनि सावधानी गरौं ।
- लैगिक हिंसा विरूद्धको आवाज बुलन्द गरौं र त्यसको अन्त्य गरौं ।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।
- वातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं ।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं ।
- अपांगता भएका नागरिक, जेष्ठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं । अधिकारको पूर्ण उपभोग गरौं ।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं ।

जलेश्वर नगरपालिका
महोत्तरी, मधेश प्रदेश

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

'व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौ, त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं।'

- बालविवाहलाई निरूत्साहित गरौं र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरौं / गराउन पहल गरौं ।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊँ र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं ।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरौं र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं ।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो । 'कर तिरौं सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।'
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरौं र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरौं ।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगरौं साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरौं ।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरौं र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरौं ।
- साबुन पानीले हात धुनले बानी बसालौं । अरूलाई पनि सिकाऔं ।
- सार्वजनिक स्थलमा धुम्रपान मध्यपान नगरौं/नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बचौं र अरूलाई पनि सावधानी गरौं ।
- लैगिक हिंसा विरूद्धको आवाज बुलन्द गरौं र त्यसको अन्त्य गरौं ।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।
- वातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं ।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं ।
- अपांगता भएका नागरिक, जेष्ठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं । अधिकारको पूर्ण उपभोग गरौं ।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं ।

बलान बिहुल गाउँपालिका
सप्तरी, मधेश प्रदेश

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

'व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौ, त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं।'

- बालविवाहलाई निरूत्साहित गरौं र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरौं / गराउन पहल गरौं ।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊँ र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं ।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरौं र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं ।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो । 'कर तिरौं सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।'
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरौं र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरौं ।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगरौं साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरौं ।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरौं र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरौं ।
- साबुन पानीले हात धुनले बानी बसालौं । अरूलाई पनि सिकाऔं ।
- सार्वजनिक स्थलमा धुम्रपान मध्यपान नगरौं/नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बचौं र अरूलाई पनि सावधानी गरौं ।
- लैगिक हिंसा विरूद्धको आवाज बुलन्द गरौं र त्यसको अन्त्य गरौं ।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।
- वातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं ।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं ।
- अपांगता भएका नागरिक, जेष्ठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं । अधिकारको पूर्ण उपभोग गरौं ।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं ।

देवानगन्ज गाउँपालिका
सप्तरी, मधेश प्रदेश

देशभित्रै थुप्रै रोजगारी सिर्जना गर्न सकिने श्रममन्त्री भण्डारीको दाबी

काठमाडौं । श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षामन्त्री शरतसिंह भण्डारीले रोजगारीको विकल्प रोजागरी नै हुने भएको हुनाले त्यसका लागि सबै पक्ष मिलेर काम गर्नुपर्ने बताएका छन् ।

बुधवार काठमाडौंमा नेपाल ट्रेड युनियन काँग्रेस र जापान इन्टरनेशनल लेबर फाउन्डेसनको संयुक्त आयोजनाका आयोजित अद्योगिक सम्बन्ध र श्रम नीति सम्बन्धी सेमिनारमा बोल्दै मन्त्री भण्डारीले रोजगारीलाई सिपसँग जोडन सके देश भित्र पनि थुप्रै रोजगारहरु सृजना गर्न सकिने दाबी गरे ।

बजारको माग अनुसार सिपयुक्त जनशिक्ती भएन त्यसलाई रोजगारसँग जोड नसकिने बताएका हुन् । उनले भने, 'बजारको माग अनुसार सिपयुक्त श्रमशक्ति छैन भने त्यसलाई रोजगारसँग कसरी जोड्ने ? रोजगारको लागि मुख्य विषयलाई सिपयुक्त श्रमशक्ति हो ।'

मन्त्री भण्डारीले श्रम क्षेत्रमा देखिएको समस्याहरु एक अर्कामाथि आरोप लगाएर पन्छिन नमिल्ने बताए । सरकार, ट्रेड युनियन र निजी क्षेत्र मिलेर सामाजिक सुरक्षा होस वा न्युन्तम ज्याला लगायतका बिषयमा सहमतीमा साथ अगाडि बढनु पर्ने उनले बताए । उनले कुनै पनि पक्षले एक अर्कामाथि आरोप लगाए पन्छिन नमिल्ने जिकिर गर्दै सबै पक्ष जिम्मेवार भएर देखिएका समस्याहरु सामाधन गर्नुपर्ने बताए । उनले भने, न्युन्तम ज्यालाका लागि एउटा त्रिपक्षीय समितिले काम गरी राखेका छन । यो समितिले एउटा ठोस निष्कर्ष सहित न्युन्तम ज्यालाका सम्बन्धमा प्रस्ताव गर्नेछ ।

मन्त्री भण्डारीले सरकारले ल्याएको नीति तथा कार्यक्रममा श्रमिकहरुको हकहितलाई ध्यानमा राखी सामाजिक सुरक्षामा अनिवार्य लागु हुने कार्यक्रम अगाडि सारिएको भन्दै त्यसका लागि आवश्यक ऐन, कानुनहरु संशोधन हुने बताए ।

उनले सरकारले ल्याएको यस नीतिबाट औपचारिक र अनौपचारिक क्षेत्रमा रहेका सम्पूर्ण श्रमिकहरुको हकमा लागु हुने बताए । त्यसका लागि सबै पक्ष जिम्मेवार हुनु पर्नेमा जोड दिए ।

ऐतिहासिक हनुमान मन्दिरमा प्रसाद वितरण

जनकपुरधाम । विगत दुई वर्षदेखि प्रत्येक शनिबार साँझ ६ देखि ७ बजेसम्म जनकपुरधामको स्टेशन नजिकै रहेको ऐतिहासिक हनुमान मन्दिरमा नियमित रूपमा आयोजना हुँदै आएको प्रसाद वितरण कार्यक्रम आज विशेष रूपमा सम्पन्न भएको छ ।

वार्ड नम्बर १ का निवर्तमान वडाध्यक्ष सत्रुधन साहको अगुवाइमा संचालन हुँदै आएको यो सेवा कार्यक्रम राजीव ठाकुर, निरञ्जन यादव, राजकुमार ठाकुर, राम भगत यादव, लक्ष्मण यादव लगायतको सक्रिय टोलीको समर्पणबाट एकल लगानीमा निरन्तर सञ्चालन हुँदै आएको हो। कोभिड महामारीको समयमा पनि सोही

स्थानमा महिनौंसम्म सत्रुधन साहको नेतृत्वमा निशुल्क खाना वितरण शिविर सञ्चालन गरिएको थियो। सो विशेष कार्यक्रममा क्लोथ बैंक नेपालका अध्यक्ष तथा राष्ट्रिय मुक्ति पार्टीका केन्द्रीय नेता डा.राजीव झालाई विशेष अतिथिका रूपमा आमन्त्रण गरिएको थियो । उनी विगत ७ वर्ष देखि जनकपुरधाममै निःशुल्क नयाँ कपडा वितरण अभियान सञ्चालन गर्दै आइरहेका छन् । त्यस्तै, बाल अभियानी आदित्य झा पनि अतिथिका रूपमा सहभागी भएका थिए ।

कार्यक्रमको शुभारम्भ मन्त्रोच्चारण र दीप प्रज्वलनबाट गरिएको थियो। समापनमा अतिथिहरूले सामाजिक सेवाको महत्वलाई प्रकाश पार्दै यस्ता कार्यहरू समुदायको गौरवको रूपमा स्वीकार गरिनुपर्ने धारणा राखे ।

दर्जनौं स्थानीय भक्तजनको सहभागिता रहेको कार्यक्रममा संयोजक सत्रुधन साहले सेवा कार्यलाई अझ व्यापक बनाउन सबैको सहकार्य आवश्यक रहेको बताए । साथै, कार्यक्रम सफल बनाउन सहयोग गर्ने सबैप्रति आभार व्यक्त गरे ।

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

'व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौ, त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं।'

- बालविवाहलाई निरूत्साहित गरौं र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरौं / गराउन पहल गरौं।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊँ र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरौं र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो। 'कर तिरौं सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं।'
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरौं र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरौं।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगरौं साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरौं।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरौं र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरौं।
- साबुन पानीले हात धुनले बानी बसालौं। अरूलाई पनि सिकाऔं।
- सार्वजनिक स्थलमा धुम्रपान मध्यपान नगरौं/नगराऔं हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बचौं र अरूलाई पनि सावधानी गरौं।
- लैगिक हिंसा विरूद्धको आवाज बुलन्द गरौं र त्यसको अन्त्य गरौं।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं।
- वातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं।
- अपांगता भएका नागरिक, जेष्ठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं। अधिकारको पूर्ण उपभोग गरौं।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं।

मुखियापट्टि मुसहरनिया गाउँपालिका
धनुषा, मधेश प्रदेश

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

'व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौ, त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं।'

- बालविवाहलाई निरूत्साहित गरौं र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरौं / गराउन पहल गरौं ।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊँ र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं ।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरौं र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं ।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो । 'कर तिरौं सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।'
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरौं र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरौं ।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगरौं साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरौं ।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरौं र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरौं ।
- साबुन पानीले हात धुनले बानी बसालौं । अरूलाई पनि सिकाऔं ।
- सार्वजनिक स्थलमा धुम्रपान मध्यपान नगरौं/नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बचौं र अरूलाई पनि सावधानी गरौं ।
- लैगिक हिंसा विरूद्धको आवाज बुलन्द गरौं र त्यसको अन्त्य गरौं ।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।
- वातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं ।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं ।
- अपांगता भएका नागरिक, जेष्ठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं । अधिकारको पूर्ण उपभोग गरौं ।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं ।

पिपरा गाउँपालिका
महोत्तरी, मधेश प्रदेश

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

'व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौ, त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं।'

- बालविवाहलाई निरूत्साहित गरौं र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरौं / गराउन पहल गरौं ।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊँ र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं ।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरौं र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं ।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो । 'कर तिरौं सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।'
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरौं र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरौं ।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगरौं साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरौं ।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरौं र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरौं ।
- साबुन पानीले हात धुनले बानी बसालौं । अरूलाई पनि सिकाऔं ।
- सार्वजनिक स्थलमा धुम्रपान मध्यपान नगरौं/नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बचौं र अरूलाई पनि सावधानी गरौं ।
- लैगिक हिंसा विरूद्धको आवाज बुलन्द गरौं र त्यसको अन्त्य गरौं ।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।
- वातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं ।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं ।
- अपांगता भएका नागरिक, जेष्ठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं । अधिकारको पूर्ण उपभोग गरौं ।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं ।

चन्द्रनगर गाउँपालिका
सर्लाही, मधेश प्रदेश

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

'व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौ, त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं।'

- बालविवाहलाई निरूत्साहित गरौं र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरौं / गराउन पहल गरौं ।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊँ र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं ।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरौं र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं ।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो । 'कर तिरौं सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।'
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरौं र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरौं ।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगरौं साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरौं ।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरौं र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरौं ।
- साबुन पानीले हात धुनले बानी बसालौं । अरूलाई पनि सिकाऔं ।
- सार्वजनिक स्थलमा धुम्रपान मध्यपान नगरौं/नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बचौं र अरूलाई पनि सावधानी गरौं ।
- लैगिक हिंसा विरूद्धको आवाज बुलन्द गरौं र त्यसको अन्त्य गरौं ।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।
- वातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं ।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं ।
- अपांगता भएका नागरिक, जेष्ठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं । अधिकारको पूर्ण उपभोग गरौं ।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं ।

महोत्तरी गाउँपालिका
महोत्तरी, मधेश प्रदेश

'सीता प्राकट्य दिवस समारोह' सम्पन्न

काठमाडौँ । मिथिला संस्कृति समाज, नेपालको आयोजनामा 'सीता प्राकट्य दिवस समारोह २०८२' सम्पन्न भएको छ । सो कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयनमन्त्री बद्रीप्रसाद पाण्डेले मिथिला संस्कृतिको संरक्षण र संवर्द्धन सबैको दायित्व रहेको बताएका छन् ।

सो कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै उनले इतिहासले सीता मातालाई आदर्श नारीका रूपमा चित्रित गरेकाले सबैमा आदर भाव हुनुपर्नेमा जोड दिए ।

उनले भने, "सीताप्रति हाम्रो आदर भाव त्यही बेला सार्थक हुन्छ जब हामी मिथिलाको संस्कृति र महिमाको पुनर्जागरण गर्छौं ।" उनले मिथिला र बौद्ध संस्कृतिलाई जोड्न सीता-सिद्धार्थ खण्डका रूपमा हुलाकी मार्गको सम्बन्धित खण्डको विकास गर्न आगामी आर्थिक वर्षको बजेटमा व्यवस्था गर्ने बताए ।

मिथिला संस्कृति समाज नेपालका कार्यक्रम संयोजक अमितकुमार दासले हरेक वर्ष यस अवसरमा 'सीता माता' को महिमासम्बन्धी चर्चा परिचर्चा, विचार-मन्थन तथा स्रष्टा सम्मान कार्यक्रम गर्दै आइरहेको बताए ।

सो अवसरमा राष्ट्रिय समाचार समिति (रासस)की ललितपुर संवाददाता अर्चना झा र काठमाडौँ जिल्ला अदालतकी न्यायाधीश मोना सिंहलाई 'सीता' उपाधिसहित सम्मान गरिएको थियो ।

सरकार र आन्दोलनरत आवासीय चिकित्सकबीच सहमति

काठमाडौँ । सरकार र आन्दोलनरत आवासीय चिकित्सकबीच चार बुँदे सहमति भएको छ । स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय र नेपाल मेडिकल एसोसिएसनबीच मन्त्रालयमा चार बुँदे सहमति भएको हो । सहमतिपत्रमा मन्त्रालयका तर्फबाट डा भीमप्रसाद सापकोटा र एसोसिएसनका तर्फबाट महासचिव सञ्जिव तिवारीले हस्ताक्षर गरेका छन् । सहमति गरेसँगै आवासीय चिकित्सकले गर्दै आएको आन्दोलन फिर्ता भएको छ । सहमतिअनुसार चिकित्सा शिक्षा आयोगको बैठकले गत माघ २५ गते गरेको निर्णयबमोजिम निजी मेडिकल कलेजमा चिकित्सा शिक्षा, स्नातकोत्तर तहमा अध्ययन गर्ने सबै आवासीय चिकित्सकलाई सार्वजनिक शिक्षण संस्थाले दिएसरह (स्वास्थ्य सेवाको आठौँ तह) निर्वाह भत्ता तत्काल उपलब्ध गराउन सरोकारवालालाई निकायलाई निर्देशन दिने, आवासीय चिकित्सकको बिदा, ड्युटी समय, अतिरिक्त सुविधालगायत विषयमा मन्त्रालयले कार्यदल गठन गरी १५ कार्य दिनभित्र प्रतिवेदन पेस गर्ने सहमति भएको छ । यस्तै, चिकित्सा शिक्षा आयोगको १८औँ बैठकको निर्णयबमोजिम आयोगले सबै विद्यार्थीको एकीकृत रूपमा 'म्याचिङ' तथा भर्ना हुन पाउनेगरी व्यवस्था मिलाउन मन्त्रालयले समन्वय गर्ने र चिकित्सकहरू नियमित कार्यमा फर्कने सहमति भएको छ । छलफलमा स्वास्थ्यमन्त्री प्रदीप पौडेल पनि सहभागी थिए ।

१९ बुँदे माग राख्दै नेकपा एस रौतहटले बुझायो ज्ञापन पत्र

राकेश यादव, रौतहट । नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (एकीकृत समाजवादी) जिल्ला कार्य समिति रौतहटले जिल्लामा देखिएका समस्या समाधान गर्नु पर्ने माग राख्दै शुक्रबार जिल्ला प्रशासन कार्यालय रौतहट मार्फत प्रधानमन्त्रीलाई ज्ञापन पत्र बुझाएका छन् ।

शिक्षा, स्वास्थ्य, पूर्वाधार विकासमा रहेको समस्याको समाधानका लागि १९ बुँदे माग राख्दै ज्ञापन पत्र बुझाइएको हो ।

जिल्ला अध्यक्ष कमल यादवको नेतृत्बमा गएका नेकपा एसका कार्यकर्ताहरुको टोलीले प्रमुख जिल्ला अधिकारी बिनोद कुमार खड्कालाई ज्ञापन पत्र बुझाएका हुन् ।

ज्ञापन पत्रमा बागमती र लालबकैया नदीमा रहेको आफ्नै जग्गामा रहेको माटो आफ्नो घरमा प्रयोगको लागि ल्याउदा लगाइएको बिभिन्न कर हटाउनु पर्ने, बन्द रहेको चिनी मिल सुचारु गरी उखु किसानको रकम भुक्तानी दिनु पर्ने माग गरिएको छ ।

विगत १४ वर्षदेखि बागमती नदीको बडहरबा नजिक अलपत्र अवस्थामा रहेको पुल छिटो सुचारु गर्नु पर्ने, टिकुलिया घाटमा अधुरो रहेको पुलको निर्माण अभिलम्भ निर्माण सम्पन्न गराउनु पर्ने माग उल्लेख गरिएको छ ।

बागमती नदी र लालबकैया नदीको बेड लेबल माथि आएको कारण बर्षेनी डुवान हुदै आएकोमा माटो खनी बेड लेबल व्ययस्थापन,बालबालिकालाई विद्यालयको पहुच पालिकालाई लिने व्यवस्था गर्नु पर्ने, मिटर व्याजी, कालो बजारी,जातीय विभेद, छुवाछुत र भ्रष्टाचार विरुद्ध प्रभावकारी कदम चाल्नु पर्ने, जनताले पाउनु पर्ने सेवा सुबिधा तोकिएको समयमा पाउनु पर्ने व्यवस्था गर्नु पर्ने माग गरिएको छ ।

मल, बीउ, ऋण, पानी, बीमा, भण्डारण, प्राविधिक सेबा, कृषि औजार जस्ता सबै क्षेत्रको व्यवस्थापनको स्थानीय तहको नेतृत्वमा कृषि तथा कृषि सम्बन्ध सहकारीलाई दिनु पर्ने, जिल्लालाई औद्योगिकीकरण गर्न उपयुक्त मुल्यमा जमिन,सस्तो बिधुत,न्युनतम कर र सहज प्रशासनिक प्रक्रियाको व्यवस्था हुनु पर्ने उल्लेख गरिएको छ ।

नेकपा एसका नेता एवम् गौर नगरपालिकाका प्रमुख शम्भु साहले सुशासन र रोजगारी समाजवादको तयारी भन्ने मूल नाराका साथ जिल्लामा रहेका समस्याको पहिचान गरी समाधानको लागि ज्ञापन पत्र बुझाइएको बताएका छन्। ज्ञापन पत्र बुझाउन नेकपा एसका जिल्ला स्तरीय नेता कार्यकर्ताहरुको सहभागिता रहेको थियो ।

समावेशी र समतामूलक गुणस्तरीय शिक्षा सुनिश्चित गर्न र सबैका लागि जीवनपर्यन्त सिकाइका अवसरहरू प्रवर्द्धन गर्न खोज्ने राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिबद्धताहरूसँग सामञ्जस्यता राखेको छ । यो नीतिले विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना र बृहत् संघीय शिक्षा ढाँचामा उल्लिखित नेपालका शिक्षाका राष्ट्रिय लक्ष्यहरू पनि प्रतिविम्बित गर्दछ ।

मधेश प्रदेश सरकार

शिक्षा तथा संस्कृति मन्त्रालय

जनकपुरधाम, धनुषा, नेपाल

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

'व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौ, त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं।'

- बालविवाहलाई निरूत्साहित गरौं र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरौं / गराउन पहल गरौं ।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊँ र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं ।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरौं र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं ।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो । 'कर तिरौं सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।'
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरौं र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरौं ।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगरौं साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरौं ।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरौं र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरौं ।
- साबुन पानीले हात धुनले बानी बसालौं । अरूलाई पनि सिकाऔं ।
- सार्वजनिक स्थलमा धुम्रपान मध्यपान नगरौं/नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बचौं र अरूलाई पनि सावधानी गरौं ।
- लैगिक हिंसा विरूद्धको आवाज बुलन्द गरौं र त्यसको अन्त्य गरौं ।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।
- वातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं ।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं ।
- अपांगता भएका नागरिक, जेष्ठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं । अधिकारको पूर्ण उपभोग गरौं ।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं ।

वीरगन्ज महानगरपालिका

पर्सा, मधेश प्रदेश

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

'व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौ, त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं।'

- बालविवाहलाई निरूत्साहित गरौं र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरौं / गराउन पहल गरौं ।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊँ र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं ।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरौं र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं ।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो । 'कर तिरौं सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।'
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरौं र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरौं ।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगरौं साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरौं ।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरौं र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरौं ।
- साबुन पानीले हात धुनले बानी बसालौं । अरूलाई पनि सिकाऔं ।
- सार्वजनिक स्थलमा धुम्रपान मध्यपान नगरौं/नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बचौं र अरूलाई पनि सावधानी गरौं ।
- लैगिक हिंसा विरूद्धको आवाज बुलन्द गरौं र त्यसको अन्त्य गरौं ।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।
- वातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं ।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं ।
- अपांगता भएका नागरिक, जेष्ठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं । अधिकारको पूर्ण उपभोग गरौं ।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं ।

मटिहानी नगरपालिका

महोत्तरी, मधेश प्रदेश

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

'व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौ, त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं।'

- बालविवाहलाई निरूत्साहित गरौं र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरौं / गराउन पहल गरौं ।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊँ र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं ।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरौं र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं ।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो । 'कर तिरौं सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।'
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरौं र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरौं ।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगरौं साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरौं ।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरौं र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरौं ।
- साबुन पानीले हात धुनले बानी बसालौं । अरूलाई पनि सिकाऔं ।
- सार्वजनिक स्थलमा धुम्रपान मध्यपान नगरौं/नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बचौं र अरूलाई पनि सावधानी गरौं ।
- लैगिक हिंसा विरूद्धको आवाज बुलन्द गरौं र त्यसको अन्त्य गरौं ।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।
- वातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं ।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं ।
- अपांगता भएका नागरिक, जेष्ठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं । अधिकारको पूर्ण उपभोग गरौं ।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं ।

बसबरीया गाउँपालिका

सर्लाही, मधेश प्रदेश

राष्ट्रिय साप्ताहिक
मधेशवाणी

एनआरएनएलाई एकताबद्ध बनाउन संस्थापक तथा पूर्व अध्यक्षले दिए सुझाव

काठमाडौं । गैर आवासीय नेपाली संघ (एनआरएनए) का संस्थापक अध्यक्ष उपेन्द्र महतो र पूर्व अध्यक्ष जीवा लामिछानेले नवनिर्वाचित अध्यक्ष महेश श्रेष्ठलाई वास्तविक एकताका साथ एनआरएनको अभियानलाई अघि बढाउन सुझाव दिएका छन् ।

सर्वोच्च अदालतको परमादेशपछि गठित उच्चस्तरीय समितिमासमेत रहेका महतो र लामिछानेले एकताको महाधिवेशन भने बहिष्कार गरेका थिए । तर, महेश कुमार श्रेष्ठ नेतृत्वको सिङ्गो कार्यसमिति होटेल हायातमा भएको महाधिवेशनबाट सर्वसम्मत चयन भएपछि पहिलो पटक सिङ्गो कार्यसमितिलाई महतोले आफ्नै निवासमा बोलाएका थिए । सो भेटमा लामिछाने पनि सँगै थिए भने अर्का पूर्व अध्यक्ष भवन भट्ट अधिवेशनदेखि नै श्रेष्ठ सँगसँगै रहेका छन् ।

भेटमा महतोले एनआरएनका सही योद्धा भन्दै सम्बोधन गरे । उनले सबैले इगो त्यागेर एकताको वातावरण बनाउनका लागि अहिलेका साथीहरूले भूमिका निर्वाह गर्नु पर्ने बताए । सबै एनआरएनहरू एक ठाउँमा नआउँदा सम्म प्राप्त उपलब्धि पनि संस्थागत नहुने र आगामी दिन झनै अप्ठेरो हुनेतर्फ उनले सचेत गराएको प्रवक्ता गंगाधर गौतमले जानकारी दिए ।

‘नेगेटिभिटी र इगो त्यागेर संस्थालाई व्यक्तिभन्दा माथि राख्न उहाँले आग्रह गर्नुभयो ।’ महतोको भनाई उद्धृत गर्दै प्रवक्ता गौतमले भने ।

भेटका क्रममा अनलाइन भोटिङको आफूले सबैभन्दा पहिला विरोध गरेको स्मरण गराउँदै महतोले नेपालको हितका लागि पनि सबै काठमाडौंमा जम्मा भएर अधिवेशन गर्ने पक्षमा आफू रहेको बताए । विगतमा तीन अध्यक्ष हुँदा होटेल हिमालयको प्रसङ्ग कोट्याउँदै सर्वसम्मत भएकाले आफू त्यहाँ सहभागी भएको र चुनावमा अहिलेसम्म आफूले कसैलाई भोट नहालेको उनले बताएका थिए । उनले अहिले पनि केही साथीहरू बाहिर रहेको बताउँदै एकताको वातावरण बनाउनका लागि श्रेष्ठ नेतृत्वले त्यसमा बढी पहल गर्नु पर्नेमा जोड दिए । उनले आफू होटेल हायातमा नगएको बताउँदै अरू साथीहरूले अक्टोबरमा गर्न लागेको अधिवेशनमा पनि सहभागी नहुने प्रस्ट पारे । ‘अहिले साथीहरू आउनु भयो, तपाईंहरुलाई शुभकामना दिन्छु, जुन दिन सबै साथीहरू एक भएर आउनुहुन्छ त्यसपछि मात्रै बधाई दिन्छु,’ महतोले भने । एकताको वातावरण बनाउनका लागि एनआरएनसम्बन्धी अदालतमा विचाराधीन सबै मुद्दाहरू फिर्ता लिएर सहमतिको वातावरण बनाउन उनले सबैलाई अपिल पनि गरे । अदालतको परमादेशपछि एनआरएन सचिवालयबाट तीन जना अध्यक्षहरूको फोटो हटाइएको विषयमा बद्री केसीले गल्ती गरेको उनले टिप्पणी गरे ।

‘गल्ती सबैबाट भएको छ, अब एनआरएनएको विषय ‘इनफ इज इनफ’ । सबै एक ठाउँमा आउने वातावरण बनाउन पहल गरौं,’ महतोको भनाई थियो ।

’इगो त्यागेर एकताको वातावरण बनाउनुपर्नेमा जोड’

सोही अवसरमा पूर्व अध्यक्ष जीवा लामिछानेले एनआरएनएको अहिलेको अवस्था आउनुमा आफूहरू पनि दोषी रहेको स्वीकार गर्दै अब सबैले इगो त्यागेर एकताको वातावरण बनाउनुपर्नेमा जोड दिए । उनले भने, ‘अब पनि इगो त्यागिएन भने महाभारतमा यदु वंशीको विनाश भएको जस्तै एनआरएन पनि सकिन्छ ।’ साथै उनले तमाम समस्या समाधानको एउटै उपाय भनेको वार्ता र संवाद भएको उल्लेख गर्दै त्यसका लागि पहल थाल्न श्रेष्ठलाई आग्रह गरे ।

यस्तै, पूर्व अध्यक्ष भवन भट्टले सबै साथीहरू एक ठाउँमा आउने वातावरण बनाउन अपिल गरे ।एनआरएनए उच्चस्तरीय समितिका सदस्य विनोद कुँवरले अझैं एकताको वातावरण बनाउनु पर्नेमा जोड दिएका थिए । अहिले धेरै कुराहरू सहज अवस्थामा रहेकाले संस्थाको साख बचाउन पनि सबै मिल्नुको विकल्प नभएको उनले बताए ।

उच्चस्तरीय समितिका सदस्य कुल आचार्यले एनआरएनभित्रको उतारचढावमा आफूहरू सबैको भूमिका रहेको स्वीकार गर्दै अहिले विवाद कम भएको रूपमा व्याख्या गरे । साथै उनले विवाद निरूपण गरी अहिलेको समस्याबाट निकास दिन संस्थापक र पूर्व अध्यक्षहरूले दिने गरी भूमिका खेल्न आग्रह पनि गरे ।

जिल्ला समाचार

भूमिहीन दलित र सुकुम्बासीलाई जग्गाधनी प्रमाणपुर्जा वितरण

बाँके । जिल्लाको कोहलपुर-१ मा भूमिहीन दलित र सुकुम्बासीलाई जग्गाधनी प्रमाणपुर्जा (लालपुर्जा) वितरण गरिएको छ । भूमि समस्या समाधान आयोग बाँकेले जिल्लाका ९१ जना भूमिहीन दलित र सुकुम्वासीलाई जग्गाधनी प्रमाणपुर्जा वितरण गरेको जनाएको छ । भूमि समस्या समाधान आयोग बाँकेका अध्यक्ष घननाथ खनालको अध्यक्षतामा आयोजित कार्यक्रममा भूमि सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्री बलराम अधिकारीले लालपुर्जा वितरण गरेका छन् । वर्षौंपछि आफूले खेतीपाती गर्दै आएको जग्गाको पुर्जा पाएपछि कोहलपुरका भूमिहीन दलित परिवार खुसी भएका छन् । मन्त्री अधिकारीले राष्ट्रिय भूमि आयोगले देशभर भूमिहीन, दलित र सुकुम्वासीहरूलाई कानुनी प्रक्रिया पूरा गरेर वास्तविक भूमिहीनलाई जग्गा वितरण गर्ने प्रक्रिया सुरु गरिएको स्पष्ट पारे । दलित समुदायले वर्षौंदेखि भोग्दै आएका भूमि क्षेत्रका समस्या र भूमिमा खोजिरहेको स्वामित्वबारे आफू जानकार रहेको मन्त्री अधिकारीको भनाइ छ ।

शान्तिपूर्ण र्‍यालीमा स्थानीय प्रशासनले अवरोध गरेको भन्दै आपत्ति प्रकट

वीरगन्ज । भारतको जम्मू-कश्मीरको पहलगाममा भएको आतंकवादी आक्रमणको विरोधमा आयोजित शान्तिपूर्ण विरोध ऱ्यालीमा स्थानीय प्रशासनद्वारा अवरोध सिर्जना गरिएको भन्दै राष्ट्रिय एकता अभियानले कडा आपत्ति जनाएको छ । राष्ट्रिय एकता अभियानले बाराको सिमरादेखि पर्साको वीरगञ्जसम्म बिहीबार आयोजना गरेको र्‍यालीमा प्रहरीले जितपुर नजिकै हस्तक्षेप गरी केही प्रदर्शनकारीलाई नियन्त्रणमा लिएको थियो। यद्यपि, अभियानका कार्यकर्ताहरू वैकल्पिक मार्ग प्रयोग गर्दै वीरगञ्जको ऐतिहासिक घण्टाघरसम्म पुग्न सफल भएका थिए र त्यहाँ विरोध प्रदर्शन सम्पन्न गरेका थिए । अभियानका अध्यक्ष विनय यादवले जारी गरेको प्रेस विज्ञप्तिमा यस कार्यलाई अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताको हनन भन्दै प्रशासनको अमानवीय र अलोकतान्त्रिक व्यवहारको घोर निन्दा गरिएको छ। विज्ञप्तिमा भनिएको छ, “हाम्रो प्रदर्शन पूर्णतः शान्तिपूर्ण थियो, जसको उद्देश्य पहलगाममा ज्यान गुमाएका सुरक्षाकर्मी, नागरिक र नेपाली नागरिक सुदीप न्यौपानेप्रति श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्नु र आतंकवादविरुद्ध अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा सन्देश दिनु हो।” राष्ट्रिय एकता अभियानले नेपाल सरकार र सम्बन्धित निकायहरूलाई तत्काल छानबिन गरी दोषी अधिकारीमाथि कडा कारबाही गर्न माग गरेको छ। साथै, सरकारले आतंकवादविरुद्ध स्पष्ट अडान लिनुपर्ने र अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चहरूमा आवाज उठाउनुपर्ने माग पनि राखिएको छ । अन्त्यमा, अभियानले वीरगञ्जका नागरिकहरूलाई शान्तिपूर्ण ढंगले आतंकवादविरुद्धको आवाजमा सहभागी हुन आह्वान गरेको छ ।

मानव बेचबिखन तथा ओसारपसारमा संलग्न रहेको अभियोगमा पक्राउ

पर्सा । मानव बेचबिखन तथा ओसारपसारमा संलग्न रहेको अभियोगमा सिन्धुपाल्चोक चौतारा साँगाचोकगढी नगरपालिका-१ घर भएका २९ वर्षीय सुजन लामा भन्ने पासाङ तामाङलाई प्रहरीले पक्राउ गरेको छ। वीरगंज महानगरपालिका-१६ शंकराचार्य गेटस्थित सडकबाट भारततर्फ जान लागेका तामाङ र एक युवतीलाई प्रहरी चौकी ईनर्वाबाट खटिएको प्रहरीले आफन्त नेपालका कर्मचारी समेतको उपस्थितिमा नियन्त्रणमा लिएको थियो । थप अनुसन्धानको क्रममा तामाङले ती युवतीलाई वीरगंजस्थित कपडा कारखानामा राम्रो आम्दानी हुने काममा लगाईदिने प्रलोभनमा पारी बेचबिखन गर्ने उद्देश्यले भारततर्फ लैजाँदै गरेको खुल्न आएको छ । उनी उपर मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार (नियन्त्रण) ऐन, २०६४ बमोजिमको कसुरमा जिल्ला अदालत पर्साबाट ७ दिन म्याद थप अनुमति लिई यस सम्बन्धमा प्रहरीले आवश्यक अनुसन्धान गरिरहेको छ ।

सामाजिक सञ्जालको दुरूपयोग गरी ठगी गरेको अभियोगमा सात जना पक्राउ

धनुषा । सामाजिक सञ्जालको दुरूपयोग गरी ठगी गरेको अभियोगमा ७ जनालाई प्रहरीले पक्राउ गरेको छ । पक्राउ पर्नेहरूमा धनुषाधाम नगरपालिका-१ बस्ने २३ वर्षीय सुरज साह, क्षिरेश्वरनाथ नगरपालिका-२ बस्ने २२ वर्षीय श्याम सुन्दर महरा, सोही नगरपालिका-१ बस्ने २० वर्षीय राम कुमार महरा, सर्लाही बरहथवा नगरपालिका-७ बस्ने २२ वर्षीय नितेश कुमार साह, महोत्तरी गौशाला नगरपालिका-१ बस्ने २२ वर्षीय रोशन साह, २१ वर्षीय सुधिर कुमार महतो र गौशाला नगरपालिका-२ बस्ने १९ वर्षीय अमित साह रहेका छन् । इन्स्टाग्राम, टिकटक, फेसबुक लगायतका सामाजिक सञ्जाल मार्फत सर्वसाधारण नागरिकहरूलाई अनलाइन माध्यमबाट विभिन्न किसिमका मोबाइल तथा लत्ताकपडाहरू लगायतका सरसामानहरू सस्तोमा दिने भनि विश्वासमा पारी ठगी गरिरहेको भन्ने उजुरीको आधारमा जिल्ला प्रहरी कार्यालय धनुषाबाट खटिएको प्रहरीले उक्त कार्यमा संलग्न उनीहरूलाई पक्राउ गरेको हो । उनीहरूले हाल सम्म २१ वटा सामाजिक सञ्जाल एकाउन्ट तथा पेजहरूको प्रयोग गरी ठगी गरेको, सामाजिक सञ्जालमा पोष्ट गरिएका सामानहरूको फोटो तथा भिडियोहरूबाट सर्वसाधारण नागरिकले उक्त सामानहरू खरिद गर्ने भनि सम्पर्क गर्दा अग्रिम भुक्तानी गर्नुपर्छ भनि रकम पठाउन लगाउने गरेको, सर्वसाधारण नागरिकको नाममा बैंक, वित्तिय संस्था तथा वालेटहरूमा खाता खोल्न लगाई सोही खाताहरूमा अनलाइन माध्यमबाट रकम पठाउन लगाएको प्रारम्भिक अनुसन्धानको क्रममा खुल्न आएको छ । साथै उनीहरूको साथबाट बरामद भएको मोबाइलबाट विभिन्न बैंक वित्तिय संस्था तथा वालेट आईडि समेत गरी १ सय ८७ वटा खाताहरूको विवरण फेला परेको र उक्त खाताहरूबाट हाल सम्म २ करोड ६३ लाख ९३ हजार १ सय ९१ रूपैयाँ ८ पैसा कारोबार भएको समेत अनुसन्धानको क्रममा खुल्न आएको छ । उनीहरू उपर ठगी कसूरमा जिल्ला अदालत धनुषाबाट म्याद थप अनुमति लिई यस सम्बन्धमा प्रहरीले आवश्यक अनुसन्धान गरिरहेको छ ।

भारतीय सांस्कृतिक सम्बन्ध परिषदको वार्षिकोत्सवमा सांस्कृतिक उत्सव

काठमाडौं । भारतीय सांस्कृतिक सम्बन्ध परिषद् (आईसीसीआर) को ७५औं वार्षिकोत्सवको अवसरमा काठमाडौंस्थित भारतीय दूतावासले एक भव्य सांस्कृतिक कार्यक्रम तथा आईसीसीआरका पूर्व विद्यार्थीहरुको भेला आयोजना गरेको छ। कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि नेपालको पूर्वराष्ट्रपति डा. रामवरण यादव रहेका थिए ।

उक्त कार्यक्रममा आईसीसीआरका पूर्वछात्र तथा छात्रहरूले संगीत र नृत्यमार्फत भारत-नेपाल मैत्री सम्बन्धको उत्सव मनाएका थिए । सांस्कृतिक प्रस्तुतिहरूमा भारतीय र नेपाली संस्कृतिको झल्को दिने विविध नृत्य र गायन प्रस्तुति समावेश गरिएको थियो । साथै, आईसीसीआरका पूर्व विद्यार्थीहरूले परिषद्को छात्रवृत्तिले आफ्नो जीवन र करिअरमा पारेको सकारात्मक प्रभावबारे आफ्ना अनुभवहरू बाँडे ।

कार्यक्रममा बोल्दै डा. यादवले आफू पनि आईसीसीआरका छात्र रहेको उल्लेख गर्दै भारतीय शैक्षिक र सांस्कृतिक अवसरहरूले आफूलाई व्यापक दृष्टिकोण प्रदान गरेको बताए। उनले नेपाल-भारतबीचको सदियौं पुरानो ऐतिहासिक, सभ्यतागत र सांस्कृतिक सम्बन्धको चर्चा गर्दै जनस्तरको सम्बन्ध अझ सुदृढ गर्न यस्ता कार्यक्रमहरूको महत्त्वलाई जोड दिए ।

यस अवसरमा डा. यादवले दूतावास परिसरमा 'टाँकी' प्रजातिको रुखको बिरुवा रोपेर हरियाली र दीर्घकालीन मित्रताको सन्देश पनि दिए ।भारतीय राजदूतावासले आईसीसीआरको योगदानको प्रशंसा गर्दै परिषद्ले दुई देशबीचको सांस्कृतिक सेतु निर्माणमा खेलेको भूमिकाको प्रशंसा गऱ्यो ।

सुदूरपश्चिमका मुख्यमन्त्री र उत्तराखण्डका विभागीयमन्त्रीबीच भेटवार्ता

देहरादुन (भारत) । भारत भ्रमणका क्रममा सुदूरपश्चिम प्रदेशका मुख्यमन्त्री कमलबहादुर शाह र उत्तराखण्डका विभागीयमन्त्रीबीच देहरादुनमा भेटवार्ता भएको छ । मुख्यमन्त्री र उत्तराखण्डका वनमन्त्री सुबोध उनियाल, पर्यटनमन्त्री सतपाल महाराज, र कृषिमन्त्री गणेश जोशीबीच छुट्टाछुट्टै भेटवार्ता भएको हो ।

भेटवार्तामा वन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन र आधुनिक कृषि खेतीलगायत विषयमा द्विपक्षीय छलफल भएको मुख्यमन्त्रीको सचिवालयले जनाएको छ ।

छलफलमा पर्यटन प्रवर्द्धनबाट रोजगारी सिर्जना र विदेशी मुद्रा आर्जन भई राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा टेवा पुग्ने, विकास लक्ष्य हासिल गर्न र नेपाली जनताको दिगो सामाजिक एवं आर्थिक उन्नतिका लागि पनि महत्वपूर्ण योगदान पुग्ने विश्वास गरिएको थियो ।

पर्यटनमन्त्री सतपालसँगको भेटवार्तामा मुख्यमन्त्री शाहले धार्मिक मानसखण्ड सर्किट, अध्यात्मिक टुरिजमलगायत विषयमा छलफल गरे ।

यस्तै, कषिमन्त्री जोशीले छलफलका क्रममा नेपालको भौगोलिक अवस्था र मौसमअनुसारको कृषिखेती गरी उत्पादित कृषिउपजलाई बजारीकरणमा ध्यान दिनुपर्ने बताए । सोहीअनुसार बीउबिजन र प्राविधिक सहयोग आदानप्रदानलगायत विषयमा छलफल भएको छ ।

भारत सरकारको निमन्त्रणमा मुख्यमन्त्री शाह नेतृत्वको दश सदस्यीय टोली यही वैशाख १६ गतेदेखि भारत भ्रमणमा रहेका थिए ।

भारत भ्रमण उपलब्धिपूर्ण रह्यो : मुख्यमन्त्री शाह

काठमाडौं । सुदूरपश्चिम प्रदेशका मुख्यमन्त्री कमलबहादुर शाहले मित्रराष्ट्र भारतको आफ्नो भ्रमण उपलब्धिपूर्ण भएको बताएका छन् । एक साताको भारत भ्रमण गरेर स्वदेश फर्किएपछि मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय धनगढीमा आज आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा मुख्यमन्त्री शाहले सुदुरपश्चिम प्रदेशको विकासका लागि भारतीय पक्ष सकारात्मक भएको आफूले पाएको बताएका हुन् ।

भारतको उत्तराखण्ड र उत्तर प्रदेशका मुख्यमन्त्रीसँग शिष्टाचार भेटवार्ताका क्रममा आफूहरू बीच प्रदेशको ऊर्जा, सडक पूर्वाधार, कृषि विकास, तथा लगानी सम्मेलनका बारेमा छलफल भएको बताए ।

उनले भने, 'सुदूरपश्चिम प्रदेशको सम्भावना र विकासका लागि भारतीय पक्ष सकारात्मक भएको पाएँ ।' उत्तर प्रदेशका मुख्यमन्त्री योगी आदित्यनाथसँगको भेटमा सीमा क्षेत्रमा लागुऔषधलगायतका अपराधिक क्रियाकलाप नियन्त्रण एवं रोकथामबारे कुरा भएको मुख्यमन्त्री शाहले जानकारी दिए ।

'योगी आदित्यनाथ र आफूबीच केवल विकासका मात्र कुरा भए, उनले भने, संघीयतालाई बलियो बनाउन र सुदूरपश्चिमको विकास र समृद्धिका बारेमा केन्द्रित रह्यौं भ्रमणका क्रममा कुनै राजनीति विषयमा कुराकानी भएन ।'

मुख्यमन्त्री शाले भ्रमणका क्रममा पलियाकलाँ-गौरीफन्टा सडक र तिकुनिया-खक्रौला सडक स्तरोन्नति तथा दार्चुला, बैतडी र डडेलधुरास्थित महाकाली नदीमा पुल निर्माण, टनकपुर ब्यारेजको आवागमन सहज बनाउन, र सुक्खा बन्दरगाहलगायतका विषयमा आफूले भारतीय समकक्षीसँग कुरा राख्दा उनीहरू सकारात्मक रहेको आफूले पाएको उनले जानकारी दिए ।

'नेपालबाट भारत जाने र भारतबाट नेपाल भित्रिने नागरिकको कैलाली र गड्डाचौकी भन्सार चेकप्वाइन्टमा अभिलेख राख्ने विषयमा उहाँहरू सहमत हुनुभयो', उनले भने । एक प्रश्नको जवाफमा मुख्यमन्त्री शाहले प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली र भारतीय प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीबीच थाइल्याण्डमा भएको भेटघाटपछि प्रधानमन्त्री ओलीको भारत भ्रमण छिट्टै हुन लागेको संकेत आफूले पाएको बताए ।

सुदूरपश्चिमका मुख्यमन्त्री र उत्तराखण्डका मुख्यमन्त्रीबीच भेटवार्ता

देहरादुन (भारत) । छिमेकी मित्रराष्ट्र भारतको भ्रमणका क्रममा सुदूरपश्चिम प्रदेश मुख्यमन्त्री कमल बहादुर शाह र उत्तराखण्ड राज्यका मुख्यमन्त्री पुष्करसिंह धामीबिच भेटवार्ता भएको छ ।

भारतको देहरादुनस्थित सरकारी मुख्यालयमा मुख्यमन्त्री धामी र शाहबिच भेटवार्ता भएको हो । सो क्रममा उहाँहरूबिच आपसी हित लगायतका विषयमा कुराकानी भएको मुख्यमन्त्री शाहको सचिवालयले जनाएको छ ।

यस्तै, मुख्यमन्त्री शाहले उत्तराखण्डका तीन जना मन्त्रीसँग छुट्टाछुट्टै भेटघाट गरे । भेटमा कृषि, पर्यटन क्षेत्रको विकास, लगानी सम्मेलन लगायतका विषयमा छलफल भएको बताइएको छ ।

भारत सरकारको औपचारिक निमन्त्रणमा मुख्यमन्त्री शाह बैशाख १६ गते भारतको नयाँदिल्ली प्रस्थान गरेका थिए । मुख्यमन्त्री नेतृत्वको १० सदस्यीय टोली बैशाख २२ गते धनगढी फर्किएको हो ।

मल...

आवश्यकत्ताभन्दा तीन गुणा कम उपलब्ध गराएर के सन्देश दिन खोजिदैछ । किसानलाई यसरी तड्पाएर मार्नुभन्दा बरु गला रेटेर मारेको भए राम्रो हुनेथियो नि ।'

सरकारले किसानलाई मलखाद्य दिन पनि नसक्ने र यदी कुनै तरिकाले भारतबाट किसानले खाद्य ल्यायो भने प्रहरीले खोस्ने र लुट्ने काम गरेको उनले बताए । भारतमा आफै खाद्यको अभाव रहेको र चोरेर चाकरी गरेर किसानले एकदुई बोरा खाद्य ल्याउँदा प्रहरीले खोस्नु गलत भएको उनले बताए ।

'म प्रहरीका बर्दीधारी र फुलीधारीलाई सोध्न चाहन्छु कि तपाईं योग्य भएर त्यहाँ अफिसर बन्नुभयो, जसले खाद्यको जिम्मा लिएको छ, त्यसलाई तपाईं सोध्न सक्नुहुन्न, जसले जिम्मा लिएको छ उसले दिँदैन, अनि त्यहाँ तपाईंहरुको कानून लाग्दैन ? म आईजिपीलाई सोध्न चाहन्छु । अनि एउटा अबोध र कमजोर किसानलाई लछारपछार गरेर खाद्य खोस्नुहुन्छ । कुन नैतिकताले खोसेको हो ?'

उनले नेपाली जनतालाई सेवा गर्ने जिम्मेवारी प्रहरीको पनि भए पनि प्रहरीले कुन नियम, कानून अनुसार किसानलाई लुटने काम गरेको भन्दै प्रश्न उठाए । किसानलाई लुटेर महल बनाउने जुन खेल भईरहेको छ त्यो नेपाली जनतालाई स्वीकार्य नभएको उनले बताए । नियम कानून अनुसार देश सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी प्रहरीको समेत भएको बताउदै उनले पैसाका लागि जेपनि गर्ने काम बन्द गर्न चेतावनी समेत दिएका छन् ।

एउटै...

यतिमात्र होइन, प्रतिष्ठानका भौतिक संरचनाका लागि बजेट समेत व्यवस्थापन गरिएको थियो । प्रतिष्ठानको परिकल्पनालाई मूर्त रुप दिन ५० बेडको अनुमति पाएको गजेन्द्रनारायण सिंह अस्पताललाई देशकै अत्याधुनिक सुविधासम्पन्न अस्पताल बनाउन ४२० बेडको भौतिक संरचना निर्माण गरिएको छ । यतिमात्र होइन, प्रतिनिधिसभा सदस्य रहँदा निर्वाचन क्षेत्र विकास कार्यक्रम अन्तर्गत चार करोडको लागतमा अत्याधुनिक नर्सिङ कलेज भवन निर्माण सम्पन्न गराइएको थियो । हालको जनप्रतिनिधिको नाताले राजविराजमै नर्सिङ्ग कलेज सञ्चालन गराउनुपर्नेमा अत्याधुनिक संरचना त्यसै लथालिंग बन्न पुगेको छ ।

अस्पतलामा नयाँ दरबन्दी स्वीकृत गराई सर्वसाधारणलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नुपर्नेमा अत्याधुनिक भौतिक पूर्वाधार हुँदाहुँदै सर्वसाधारण धरान, बिराटनगर लगायतका सहरहरु धाउन बाध्य छन् । यस्तै राजविराज स्थित महेन्द्र विन्देश्वरी बहुमुखि क्याम्पसमा इन्जिनियरिङ्ग कलेज भवन निर्माण सम्पन्न भई हस्तान्तरण गरिसकिएको छ । पठनपाठनको अनुमति तथा कक्षा सञ्चालन गर्न पहल गर्नुको साटो बेवास्ता गर्दैआएका छन् । यस्ता थुप्रै योजनाहरु वर्तमान प्रतिनिधिसभा सदस्यको नाताले स्वामित्व ग्रहण गर्दै अगाडि बढाउनुपर्नेमा त्यसै अलपत्र छन् ।

तात्कालिन समयमा प्रधानमन्त्री ओलीको सरकारमा गठन आदेशबाट प्रतिष्ठानको गठन भए पनि पुष्पकमल दाहाल प्रचण्ड नेतृत्वको सरकारमा म्याद नथपिएपछि त्यसको औचित्य समाप्त भइसकेको भनी जनमत पार्टीका अध्यक्ष डा. राउतले प्रतिक्रिया दिएका छन् । म्याद थप नभएपछि निर्माण कार्य स्थगित भएको अवस्थामा आफुले पहल गरेर पुन: नयाँ तवरबाट काम अगाडि बढाउन शिलान्यास गरिएको उनले बताएका छन् । डा. राउतले त्यस्तो प्रतिक्रिया दिए पनि त्यहीँ जग्गा, त्यही, डिपीआर नक्सा पनि पहिलाकै रहेको छ ।

प्रधानमन्त्री ओलीद्वारा चार वर्ष अघि शिलान्यास गरिएको अवस्थामा एउटै योजनालाई दोहर्याएर शिलान्यास गरिएको कार्यलाई जनता समाजवादी पार्टीका अध्यक्ष उपेन्द्र यादवले 'फन्टुस' र स्टन्टबाजको संज्ञा दिएका छन् । जो कोहीले पनि जनतामा भ्रम छर्नुको साटो परिणाममुखि काम गर्नुपर्ने उनको प्रतिक्रिया छ ।

संघीय...

व्यवसाय सञ्चालन गर्दै आएको, वर्षौंदेखि कवाड व्यवसाय गर्दै आएका कवाड व्यवसायीहरूले सरकारलाई तिर्नु पर्ने कर तिर्दै आएको, देशमा सञ्चालित उद्योगहरूलाई चाहिने कच्चा पदार्थ कवाड व्यवसायीले आपूर्ति गर्दै आएको, वातावरणीय सरसफाइमा योगदान रहँदै आँको र देशको व्यापार घाटा कम गर्न कवाड व्यवसायको भूमिका खेल्दै आएको जानकारी पनि मन्त्री गुप्तालाई गराएका छन् ।

अध्यक्ष गुप्ताका अनुसार हाल यो व्यवसायमा एक लाख मानिस प्रत्यक्ष रोजगारमा आवद्ध छन् ।

आगलागीबारे चनाखो बनौं

- खाना पकाइसकेपछि आगो, ग्याँस, चुल्हो, स्टोभ वा हिटर निभाऔं,
- सिलिन्डरको रेगुलर, पाइप, चुल्होबाट ग्याँस चुहावट (लिक) भएको छ/छैन, ख्याल गरौं,
- पेट्रोललगायत प्रज्वलनशील पदार्थको गन्ध आए बेवास्ता नगरौं,
- सलाई, लाइटरजस्ता वस्तु बालबालिकाले भेटाउने ठाउँमा नराखौं,
- गोठमा कुँडो पकाइसकेपछि राम्ररी आगो निभाऔं । जथाभावी आगो नबालौं,
- चुरोट, तमाखु, चिलिम, हुक्का र सुफा नराखौं,
- बिजुलीका तार, प्लग, स्वीच वा वायरिङ्गको नियमित जाँच गरौं,
- घरबस्तीनजिकै पोखरी, टयांकी वा अरु कुनै तरिकाले पानीको जोहो गरौं,

आगलागी भएमा स्थानीय तह, प्रहरी कार्यालय, दमकल, स्थानीय प्रशासन कार्यालयमा खबर गरौं ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

पत्रकार सम्मेलन, सभा, गोष्ठी वा बैठक गर्नुपरेमा हामीलाई सम्झनुहोस् ।

कुनै सभा, गोष्ठी, सम्मेलन, बैठक वा पत्रकार सम्मेलन गर्नुपरेमा ६० देखि ७० जनासम्म अटाउने क्षमता भएको हल मधेश मिडिया हाउसमा सम्पर्क राख्नुहोस् ।

शुल्क	सेवा
रू. ५०००/- (पाँच हजार मात्र)	फोन, फ्याक्स, इमेल

मधेश मिडिया हाउस
हनुमानस्थानचोक, अनामनगर, काठमाडौं
फोन नं. : ०१-५७०६१४१, ९८०८१२५०२४
ई-मेल : madheshmediahouse @gmail.com

मधेशवाणी प्रा.लि.द्वारा प्रकाशित, का. सम्पादक : **रामसुकुल मण्डल**, कार्यालय : मधेश मिडिया हाउस, अनामनगर, काठमाडौं, फोन नं. ०१-५७०६१४२, ५७०६१४१, फ्याक्स : ०१-५७०६१४१,
Email : madheshvani@gmail.com, Website : www.madheshvani.com, मुद्रण : **धिम्ले अफसेट प्रेस**, काठमाडौं